

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, GEGUŽĖS – MAY 21, 2016 • Vol. CVII Nr. 60

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-20-16

Monterey, CA

Kalbų festivalyje dalyvavo lietuviai

Vienoje iš pagrindinių Monterey miestelio gatvių – Alvarado Street – pirmą kartą buvo iškelta trispalvė.

Lietuvių kilmės menininkas Bill Lewis pajūryje kuria nuostabias smėlio skulptūras. Festivaliui jis sukūrė emblemą. Iš d.: Bill Lewis, Jungtinių Arabų Emyratų generalinis konsulas Abdulla Alsaboosi, LR garbės konsulė Daiva Navarrette ir Monterey lietuviai prie menininko projekto. Daivos Navarrette asmeninio albumo nuotraukos

AUDRA WORCESTER

Californijos Ramiojo vandenyno pakrantės kurortas Monterey yra laikomas pasaulio kalbų sostine. Jame įsikūrusios net dvi tarptautinių pripažinimą turinčios lingvistinės aukštosios mokyklos – karinių pajėgų Gynybos kalbų institutas (Defence Language Institute), kuriame dirba daugiau kaip 2 000 dėstytojų, ir Middlebury tarptautinių mokslų institutas (Middlebury Ins-

titute of International Studies), ruošiantis vertėjus darbu aukščiausio lygio valstybinėse ir privačiose organizacijose.

Nenuostabu, kad Monterey pradėta rengti kalbų festivalius – (Language Day). Šiais metais, paraginti Lietuvos Respublikos garbės konsulės Santa Barbaroje ir Centrinės Californijos pakrantėje Daivos Čekanauskaitės-Navarrette, gegužės 15-ąją festivalio tautų eisenoje dalyvavo ir vietos lietuviai.

– 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Šokių šventę pasitinkant – 4 psl.

Mūsų istorija – iš pirmų lūpų – 10 psl.

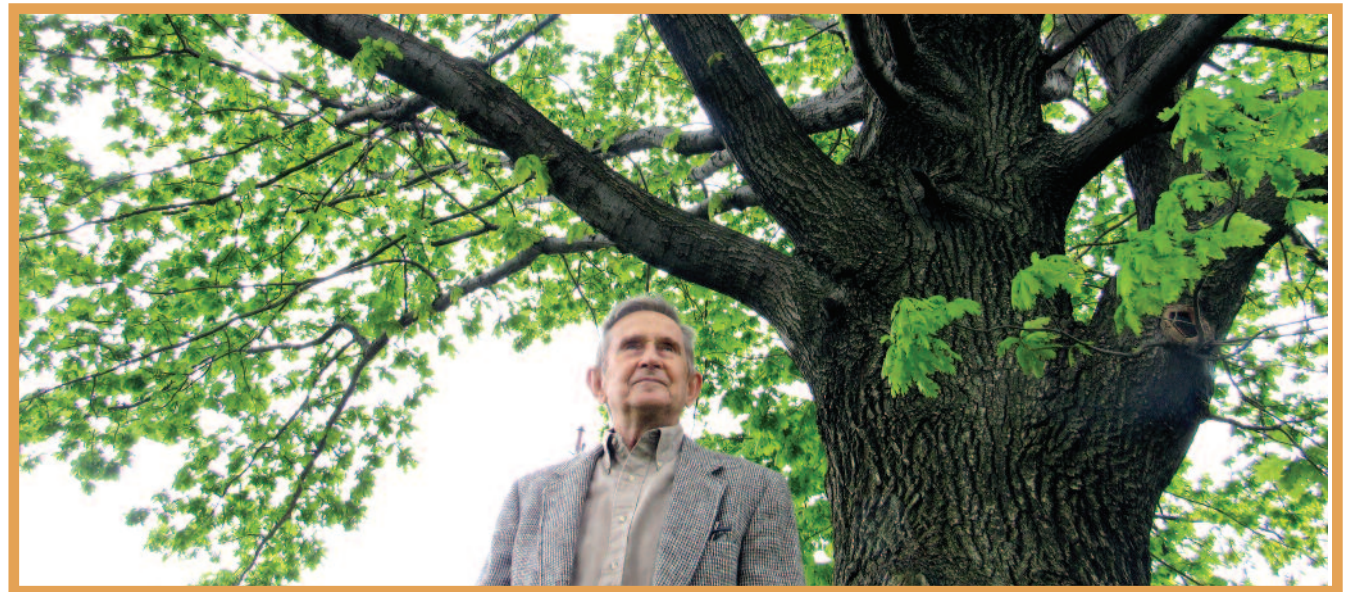
DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Profesoriaus projektas

– Amerikoje augantys Stelmužės ažuoliukai

V. Petrauskienės nuotr.

V. O. Virkau: „Augalai išmintingesni, nei žmonės. Todėl su jais gera bendrauti.“

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Amerikoje stiprias šaknis įleidęs ir išaugęs išlakus lietuviškas ažuolas – šis sakinyš dažniausiai naudojamas kaip literatūrinė metafora. Tačiau šis straipsnis apie tikrus medžius ir juos sodinančių žmogų. Tikriausiai nedaugelis žino, o kas žinojo, jau primiršo nuostabią istoriją. Čikagoje auga keli neįtikėtino likimo ažuolai. Jie buvo išauginti iš Lietuvoje nukritusių ir į

Ameriką atskraidintų gilių. Ne bet kokių gilių, o surinktų nuo seniausio ir storiausio Lietuvoje esančio Stelmužės ažuolo.

Noriu papasakoti apie unikalų ne vieno dešimtmečio projektą ir jo autorių – viename Čikagos priemiestyje gyvenantį lietuvių dailininką, profesorių 86-erių Vytautą Osvaldą Virkau. Jis daugiau, nei prieš keturiasdešimt metų sugalvojo, kad norėtų Amerikoje užveisti garsiojo Stelmužės ažuolo palikuonių. – 7 psl.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Dievo paslapties gelmė

**ARKIVYSKUPAS EMERITAS
SIGITAS TAMKEVIČIUS**

Sekmadienį po Sekminių švenčiame Švenčiausiosios Trejybės šventę – didįjį Dievo būties slėpinį. Žmogaus protui Dievas buvo, yra ir liks paslaptimi, nes mes labai mažai pajėgiame prie jos prisiliesti. Tyrinėdami visatą, medžiagos sandarą ar patį žmogų, suvokiame, koks begalinis yra Kūrėjas, iš kurio kilo visas matomas pasaulis. Atidžiai skaitoma gamtos knyga labai daug pasako apie Kūrėjo išmintį ir galybę, tačiau neatidaro durų, už kurių pamatyti, koks iš tikrųjų yra Dievas.

Mes, krikščionys, esame laimingi žmonės, nes galime skaityti ne tik gamtos, bet ir Apreiškimo knygą – Šventąjį Raštą, leidžiantį giliau išvelgti Dievo būties paslaptį. Ši Apreiškimo knyga kalba apie vieną Dievą, regimosios ir neregimosios visatos Kūrėją. Pirmoji Šventojo Rašto knyga prasideda žodžiais: „Pradžioje Dievas sukūrė dangų ir žemę“ (Pr 1, 1). Dievas panorą žmogui ap-

reikšti, kad visa, ką jis mato, kas jį supa, yra ne aklos materijos žaismas, bet protingo Kūrėjo darbas.

Naujajame Testamente Dievo Apreiškimas kalba, kad pasaulio kūrime dalyvavo Dievo Žodis. Evangelijoje pagal Joną skaitome: „Pradžioje buvo Žodis <...> ir Žodis buvo Dievas. <...> Visa per jį atsirado, ir be jo neatsirado nieko, kas tik yra atsiradę“ (Jn 1, 1–3). Tas Dievo Žodis yra jo mylimasis Sūnus Jėzus Kristus, išikūnijęs ir savo mirtimi išgelbėjęs pasaulį. Apaštalas Paulius apie jį kalba: „Jame (Kristuje) sukurta visa, kas yra danguje ir žemėje, <...> visa skurta per jį ir jam. Jis yra pirma visų daiktų, ir visa juo laikosi“ (Kol 1, 16–17).

Jėzus, žengdamas į dangų, pažadėjo atsiųsti Globėją – Šventąją Dvasią, kuri kalbės, ką bus išgirdusi iš Tėvo ir Sūnaus, ir ves jo mokinius į tiesos pilnatvę (plg. Jn 16, 12–15).

Taigi, mes tikime į vieną, bet trismenį Dievą. Dievą Tėvą kontempliuojame jo kūryboje, Dievą Sūnų – ypač išikūnijime ir žmogaus atpirkime, Šventąją Dvasią – per amžius veikiančią Bažnyčioje ir vedančią mus į galutinį tikslą.

Gal labai norėtume iki galo suvokti, koks yra Dievas ir kaip būdamas vienas Jis gali egzistuoti ir veikti trijuose Asmenyse, bet šiam norui nebus lemta išsipildyti ne tik čia žemėje, bet ir amžinybėje. Tik pats Dievas visiškai save pažįsta, o mes savo protu galime tik šiek tiek prisiliesti prie Jo paslapties ir, jos begalybės nustebinti, su angelais kartoti: „Šventas, šventas, šventas Viešpats, Galybių Dievas.“

Švenčiant Švč. Trejybės slėpinį, reikia ne tiek susitelkti į tai, kokia yra Švč. Trejybė, bet kaip mes atsiliepiame mus sukūrusiam, atpirkusiam ir į amžinąją laimę vedančiam Dievui.

Dievą Kūrėją pagerbiame, gerbdami jo kūrybą – gamtą, ypač tos kūrybos viršūnę – žmogų. Pagarba Dievo kūrybai reikalauja, kad puoselėtume gamtą ir jos nežalotume, kad gerbtume savo ir kitų kūnus bei sielas. O juk šiukšlių krūvą galima išversti ne tik gražiame gamtos kampelyje, bet ir žmogaus kūne bei sieloje!

Amžinąjį Žodį, per kurį buvo sukurtas ir atpirtas pasaulis bei žmogus, pagerbiame, kai jo paskelbtąjį Evangelijos žodį bandome padaryti savo gyvenimo keliu ir juo ištikimai

eiti. Dėl to Bažnyčioje yra labai gerbiama Jėzaus Motina Marija ir šventieji, kurie bandė kuo ištikimiau sekti Jėzumi.

Tiesos bei Meilės Dvasią pagerbiame ne tik malda, bet dar labiau atvira širdimi, kai leidžiamės jos prakalbinami ir vadovaujami, kai Dievo Dvasią prisimename ne tik per Sekmines, bet kasdien leidžiame jai vadovauti mūsų gyvenimo kelionei.

Kalbų festivalyje dalyvavo lietuviai

Atkelta iš 1 psl.

Konsulė Daiva Navarrette ir LR garbės konsulas San Franciske Dennis Garrison buvo pakviesti į oficialų priėmimą, surengtą pirmojo Meksikos gubernatoriaus Juan Alvarado rezidencijoje. Lietuvos atstovai turėjo progą susipažinti su Monterey miesto meru Clyde Roberson, kuriam papasakojo apie lietuvių bendruomenę Californijoje. Kurortiniame Monterey mieste, turinčiame tik apie 40 tūkstančių gyventojų, bei jo apylinkėse lietuvių nėra daug, tačiau susitinkame dažnai – pažvejoti, žygiams pėsčiomis po savo grožiu garsėjančias apylinkes, kultūriniais renginiams arba tiesiog tada, kai pasiilgstame lietuviškų patiekalų.

Konsulės Daivos Navarrette iniciatyva centrinėje Monterey gatvėje pirmą kartą šio miesto istorijoje buvo iškelta ir Lietuvos trispalvė.

Pasaulio kalbų sostinės festivalis prasidėjo tautų eiseną, kurioje stebėtojų akis traukė lietuviai, pasipuošę tautiniais drabužiais, nešini trispalvėmis ir dainuodami liaudies dainas.

Santa Cruz gyventojas, lietuviško kraujo turintis menininkas Bill Lewis sukūrė smėlio skulptūrą – festivalio simbolį.

Pasibaigus tautų eisenai, jos dalyviai ir stebėtojai rinkosi į pagrindinę miesto aikštę, kurioje dvi savaitgalio dienas šurmuliavo šventiniai renginiai. Į sceną vienas po kito kopė spalvingais tautiniais drabužiais vilkintys įvairių tautų muzikantai ir šokėjai, sklido apetitą žadinantys čia pat gaminamų

Monterey lietuviai kartu su LR garbės konsule Daiva Navarrette ir Monterey meru Clyde Roberson.

tautinių patiekalų kvapai, lauko mokyklose vyko įvairių kalbų pradmenų pamokėlės.

Tokių Monterey, pasaulio kalbų sostinės, festivalius rengiamasi organizuoti kasmet. Jo iniciatorius – Gynybos kalbų instituto fondas. Mes tikimės, kad

lietuvių kalbai ir kultūrai atstovaujančių dalyvių skaičius kasmet augs. Juk tai puiki proga plačiau supažindinti Amerikos visuomenę su mūsų turtinga kultūra ir ypač – lietuvių kalba, vertinama kaip seniausia išlikusia indoeuropiečių kalba.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

„Esu paprastas žmogus ir mėgstu paprastus darbus“

Pokalbis su Lietuvių katalikų spaudos draugijos tarybos pirmininku **Vytu Stanevičium**

2012 m. rugpjūčio 28 d. „Draugo“ patalpose vyksime laikraščio darbuotojų susitikime su „Draugą“ leidžiančios Lietuvių katalikų spaudos draugijos (LKSD) taryba buvo pristatyti naujieji jos nariai: Vytas Stanevičius (pirmininkas), Saulius Kuprys, Marija Remienė, Juozas Polikaitis, Vaclovas Momkus, Pranas Povilaitis, Jonas Daugirdas, Mildred Jagiella ir Viktoras Jautokas. Netrukus po to įvyko pasikeitimų redakcijoje ir kituose „Draugo“ darbo baruose. Kalbiname tarybos pirmininką Vyta Stanevičių, kurio darbo vaisiais džiaugiasi „Draugo“, „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ skaitytojai.

– Kokiomis aplinkybėmis ir kuriam laikui buvote paskirtas ar išrinktas tarybos pirmininku?

– 2012-aisiais metais, kai pasidarė aišku, jog dėl „Draugo“ rimtos finansinės padėties reikės atleisti nemažai „Draugo“ darbuotojų, taryba nutarė, kad reikia ir naujo pirmininko. Aš buvau tarybos narys, gyvenau netoli „Draugo“ ir buvau beveik iškęs į pensinį amžių, taigi supratau, kad pirmininko kryžius turbūt skirtas man. Kiti tarybos nariai sutiko. „Draugo“ tarybos pirmininkas dirba tol, kol taryba jį atleidžia arba jis atsisako pats.

Reikia pastebėti, kad dabar tarybos sudėtis kitokia: iš jos pasitraukė Vaclovas Momkus ir Pranas Povilaitis (jie dabar yra nariai emeritai), Amžinybėn išėjo Viktoras Jautokas. Nauja tarybos narė – Violeta Valaitytė, „Draugo“ moderatorius – kun. Gediminas Keršys. Ieškome dviejų kandidatų, kuriems svarbi lietuviška spauda, kurie turi idėjų ir galėtų prisidėti prie laikraščio vystymo.

– 2013 m. balandžio 1 d. vyr. redaktore tapo Ramunė Lapas. Po to redakcijoje įvyko ir daugiau pasikeitimų – buvo sumažintas darbuotojų skaičius. Ar tie pakeitimai padėjo (ar pakenkė) „Draugo“ leidybai kokybine ir kiekybine prasme?

– Iš tikrųjų, darbuotojų skaičiaus mažinimas prasidėjo iki Ramunės atėjimo, kai taryba suprato, kad „Draugas“ finansiškai jau nepajėgus išlaikyti tris redaktores. Dabar stengiamės pritraukti daugiau autorių, rašančių už honorarus. Pigiau išeina, ir dabar „Drauge“ pasirodo įvairesnių rašytojų ir straipsnių. Ramunės, 20 metų dirbusios radijuje Čikagoje, patirtis, mano nuomone, padarė „Draugą“ prieinamesnį skaitytojams. Kiekviena kol kas nepasikeitė, mes leidžiame „Draugą“ tris kartus per savaitę.

– Kokiais pasikeitimais Jūs ypač džiaugiatės?

– Yra visa virtinė džiaugsmų. Džiaugiuosi, kad „Draugo“ iniciatyva ir rėmėjų dosnumu galima gyvai ir nemokamai internetu: www.youtube.com/draugolaikrastis stebėti ir sekma dienos šv. Mišias lietuviškai iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios. Būdamas tikintis aš džiaugiuosi Renatos Žiūkaičės savaitiniais straipsniais skyrelyje „Po Dievo sparnu“. Dar džiaugiuosi, kad galima skaityti „Draugą“ internete, nelaukiant, kol jis ateis paštu. Kiekvienam prenumeratoriui tai prieinama nemokamai. Džiaugiuosi, kad gyvuoja mūsų naujieji leidiniai anglų kalba „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“. Džiaugiuosi mūsų naujai su tvarkytais tinklalapiais www.draugas.org ir draugas.org/news. Neužmirškime mūsų internetinio įvykių kalendoriaus, kuris rodo, kas vyksta visos Amerikos lietuviškoje visuomenėje. Prie šių džiaugsmų prisidėjo visa „Draugo“ taryba, ypač dr. Jonas Daugirdas.

– Spėju, kad pasikeitimai mažai palietė „Draugo“ finansinę padėtį. Kaip ji atrodo lyginant su 2012-aisiais?

– Iš tikrųjų, pasikeitimai ryškūs. 2012-aisiais metais ir dvejus ar trejus metus iki tol mes kiekvienais metais iš Draugo fondo (DF) turėdavome paimti apie 100 000 dol. Taigi per 5 ar 6 metus Fonde būtų likęs nulis, ir „Draugas“ būtų nustojęs eiti. 2014-aisiais mes prašėme Fondo jau tik 35 000 dol., o 2015-aisiais – tik 29 000 dol. Tiesa, šiais metais DF turbūt turės paremti daugiau, nes „Draugą“ ėmė leisti spalvotą ir priėmė naują darbuotoją tvarkyti internetinį tinklalapį. Iš kitos pusės, kasmet „Draugo“ skaitytojų sumažėja 7 ar 8 proc. (tai apie 13 000 dol.

prenumeratos pajamų). Bandome „lyginti“ situaciją, aktyviai ieškodami naujų skaitytojų.

– Pritariu minčiai, kad turėtų būti pakelta „Draugo“ prenumeratos kaina. Prenumerata bei skelbimai turėtų padengti leidybos išlaidas. Už savo gyvenamo miesto dienraštį kasmet savanoriškai moku 500 dolerių. Iš „Draugo“ kasmet gaunu 150 dol. sąskaitą. Prekybos pasaulyje tai yra tarsi savižudybė. Kokia Jūsų, kaip finansų žinovo, nuomonė tuo klausimu?

– Yra skaitytojų, kuriems ir 150 dol. yra daug. O kiti geriau laikosi finansiškai (arba tiesiog myli „Draugą“ ir supranta jo reikšmę) ir kartu su prenumerata siunčia auką, aukoja DF, kalėdiniam atvirukams bei kalendoriui. Išeina, kad tie, kurie gali, padeda tiems, kurie finansiškai ne tokie pajėgūs. Sakyčiau, yra labai krikščioniška tvarka. Jeigu pakeltume prenumeratos kainą, prarastume šiek tiek prenumeratorių. Nesakau, kad niekuomet nekelsime kainos.

– Spaudoje jau buvo minėta galimybė mažinti „Draugo“ laidų skaičių. Mano pokalbyje su vyriausiąja redaktore Ramune Lapas ji tai minčiai pritarė. Ką Jūs apie tai galvojate?

– Trys „Draugo“ laidos per savaitę labai ap sunkina sumažintą redakciją. Jeigu išleistume laikraštį tik du kartus per savaitę su tiek pat puslapių (52), redakcijai būtų lengviau ir nemažai pinigų sutauptume paštui ir spausdinimui. Mes apklausėme prenumeratorių, ar jie norėtų gauti tuos pačius 52 puslapius du kartus per savaitę. Maždaug pusė pageidavo, kad „Draugas“ juos lankytų triskart, kita pusė sutiktų su dviem laidom per savaitę ar net savaitraščiu. Tie, kurie neprenumeruoja „Draugo“, teisinasi, kad jie neturi laiko skaityti, tad savaitraštis jiems būtų patrauklesnis. Taigi, šis klausimas dar atviras, o kol kas leidžiame tris kartus.

– Džiaugiamės „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ leidiniais. Jie pradėti ar įsigyti Jūsų pirmininkavimo metu. Jų tiražas didesnis nei „Draugo“. Tiesiog stebėtina. Jeigu tai laikytumėte sėkme, kur jos paslaptis? Ar iš to nors galėtų pasimokyti ir „Draugas“?

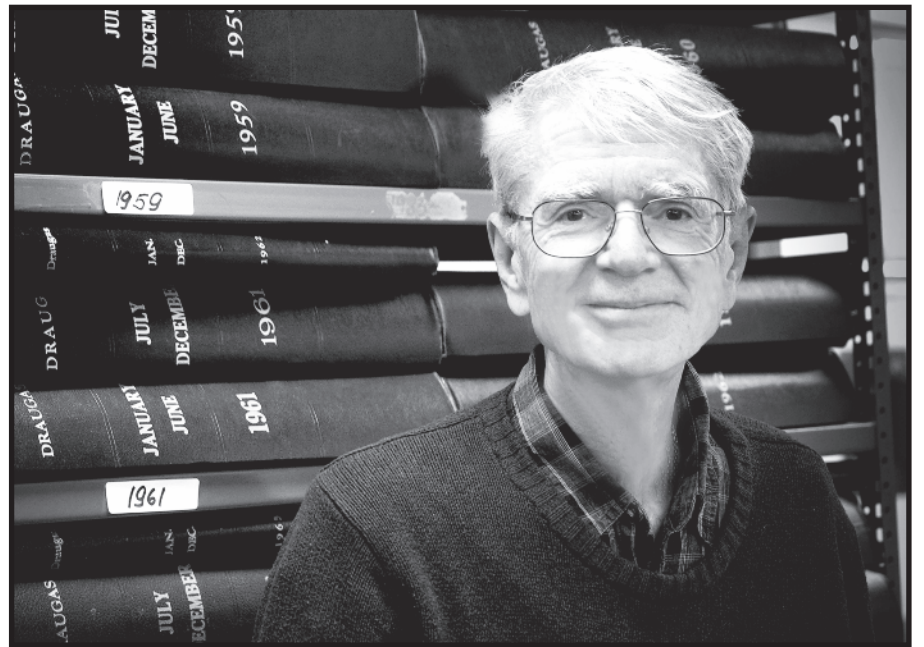
– Kai perėmėme „Lithuanian Heritage“ (LH), „Draugas News“ turėjo beveik 800 prenumeratorių. Su LH atėjo dar apie 2 400. Ne visi pasiliko, ir dabar iš viso turime apie 2 500 prenumeratorių. Daug „Draugas News“ skaitytojų tik pabrėžia faktą, kad yra daug lietuvių kilmės žmonių, kuriems skaityti lietuviškai yra per sunku, arba mokėti tik 45 dol. per metus yra lengviau negu 95 dol. per metus, jeigu jie neprenumeruoja tik šeštadieninį „Draugą“. Nemažai „Draugo“ skaitytojų dovanoja „Draugas News“ artimiesiems, kurie silpnai ar visai neskaito lietuviškai.

– Taryboje daugumą sudaro tėvai marijonai, bet jie nebuvo paminėti. Kokia yra vienuolių-pasauliečių proporcija dabartinėje taryboje?

– Pagal įstatus taryboje turi būti 10 marijonų ir 9 pasauliečiai. Kaip minėjau, ieškome dviejų tarybos narių – su jų atėjimu ir bus reikalingas devynetas. Laukiame kandidatų pasiūlymų.

– Praeityje buvo baimės, kad tėvai marijonai jiems priklausančią „Draugo“ pastatą gali ir nori parduoti. Buvo kalbama apie prakiurusį stogą. Dabar negirdėti kalbų nei apie pardavimą, nei apie varvantį stogą. Ko skaitytojai nežino, bet turėtų žinoti?

– Dabartinis marijonų provincijolas kunigas Kazimierz Chwalek pažadėjo mums, kad kol jis bus provincijolas, „Draugas“ galės naudotis patalpomis. Marijonai dosniai prisidėjo prie stogo dengimo.

Vytas Stanevičius

Jono Kuprio nuotr.

– Jūs gimėte 1949 m. Vokietijoje. Vėliau Čikagoje studijavote fiziką, prisijungėte prie studentų ateitininkų veiklos. Dirbote finansų srityje ir turėjote savo firmą „Amber Trading“. Esate aktyvus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje – finansų komitete ir chore, dalyvaujate Lietuvių Bendruomenės veikloje. Ką dar galėtumėte ką apie save pridėti? Kukliam žmogui tai tikrai sunkus klausimas, bet pabandykite atsakyti.

– Aš esu paprastas žmogus ir myliu paprastus darbus.

– Vadinamieji trečiabangiai, atsidėkodami už Jūsų pastangas jiems padėti, Jus išrinko „Metų žmogumi“ (2003 m.). Tai prasmingas pripažinimas. Tačiau jie kažkodėl neskuaba tapti Jūsų vadovaujamos tarybos leidinių skaitytojais? Kaip tai interpretuotumėte?

– Šiandien internetas stipriai konkuruoja su spausdintais laikraščiais. Manau, trečiabangiai neturi tradicijos ar įpročio prenumeruoti „Draugo“ kaip „dipukai“. Nors pažįstu ir trečiabangių, kurie vertina „Draugą“, prenumeruoja ir net dosniai aukoja. Galvodamas apie „Draugo“ prenumeratorių mažėjimą noriu pacituoti šv. Pauliaus laišką filipiečiams, 4:8,9: *Pagalčiau, broliai, mąstykite apie tai, kas teisinga, garbinga, teisu, tyra, mylėtina, giriama, – apie visa, kas dorybinga ir šlovinga. Darykite, ką tik iš manęs išmokote, ką gavote, matėte manyje, ir ramybės Dievas bus su jumis.* „Draugas“ išgyveno beveik 107 metus skelbdamas krikščionybę ir lietuvių (kas mylėtina, girtina), tai padeda skaitytojams daryti, ką šv. Paulius prašo, ir jie artėja prie „ramybės Dievo“. Deja, šiandien daug žmonių yra atkritę nuo gyvojo tikėjimo.

– Jūs ne tik vadovaujate tarybai, bet, kaip suprantu, beveik kiekvieną dieną „Drauge“ dirbujatės. Dirbujatės veltui ir iš meilės tikėjimui bei lietuvių. Jeigu Jūs ten nebūtų, kas būtų neatlikta?

– Mūsų darbuotojai dirba sunkiai. Jeigu aš padedu, jiems truputį lengviau.

– Mūsų pokalbiui baigiantis pasiekė žinia, kad nebebus leidžiamas „Amerikos lietuvis“ (AL) ir kad „Draugas“ su AL leidėju pasirašys sutartį, pagal kurią „Draugas“ perims AL prenumeratorių. Ką tai konkrečiai reiškia ir kada tai įvyks?

– „Amerikos lietuvis“ nuo birželio 1 d. bus leidžiamas tik internetiniu variantu. Popierinio AL jau nebebus. Laikraštis nebus siunčiamas per paštą ir nebus parduodamas parduotuvėse. Dabartiniams AL prenumeratoriams viena mėnesį, arba kol jų prenumerata pasibaigs, bus siunčiamas susipažinimui šeštadieninis „Draugas“. Tikimės, kad laikraštis jiems patiks, ir jie taps nuolatiniiais „Draugo“ skaitytojais. Tiems AL prenumeratoriams, kurie jau gauna „Draugą“, atitinkamai bus prailginta jų „Draugo“ prenumerata.

– Ačiū! Visokeriopos sėkmės Jums ir Jūsų vadovaujamai tarybai!

Kalbėjosi Romualdas Kriaučiūnas

Suk, suk ratelį Baltimorės pusėn (2)

Susipažinkime su Šokių šventės grupėmis

RIMAS ČERNIUS

Tęsinys. Pradžią – gegužės 14 d. laidoje

Į Šokių šventę Baltimorėje atvyksta 35 lietuvių tautinių šokių grupės iš JAV. Visų aptarti neįmanoma – su jomis susipažinti bus galima Šokių šventės leidinyje. Tačiau įdomu paminėti bent kai kurias grupes. Vienos neseniai įsikūrusios, kitos veikiančios jau daugelį metų, buvusių šokių švenčių veteranės. Pradėkime nuo JAV Vakarų grupių ir pamažu judėkime į rytus, į Baltimorę.

„Spindulio“ studentų grupė

„LB Spindulys“ jaunieji

Vyresnieji „Spindulio“ šokėjai su vadove Danguole Varniene

Vaikų grupė – „Spinduliukai“

Los Angeles jaunimo ansamblis „LB Spindulys“

Los Angeles jaunimo ansamblį „LB Spindulys“ įsteigė Ona Razutienė 1949 metais, tai „Spindulys“ gyvuoja jau 67 metus. Nuo 1987 metų ansambliai vadovauja Danguolė Razytė-Varnienė. „LB Spindulio“ ansamblį sudaro įvairaus amžiaus grupės, kurioms vadovauja muzikas Viktoras Ralys, Rita Žukienė, Daina Žemaitaitytė, Dana Šcola, Valdas Varnas ir Gytis Joga su padėjėja Andrėja Dabšyte. Jiems talkina Aloyzas Razutis, Rasa Matulaitytė ir Kristina Dudor. Vaikų grupė – „Spinduliukai“. Jie yra Los Angeles Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokiniai. Baigę liuanistinę mokyklą jie toliau šoka ir dainuoja jau „Spindulio“ ansamblyje. Baltimorėje dalyvaus 123 Los Angeles jaunimo ansamblio „LB Spindulys“ šokėjai, įskaitant ir „spindulikus“.

Los Angeles jaunimo ansambliai „LB Spindulys“ tai jau bus 14-asis pasirodymas Šiaurės Amerikos šokių šventėse. Pirmą kartą „Spindulys“ šoko 1963 m. Ypač atmintina buvo XIII Šiaurės Amerikos šokių šventė, kuri 2008 metais vyko Los Angeles mieste. Tos šventės meninė vadovė buvo „LB Spindulio“ vadovė Danguolė Varnienė.

„Spindulys“ pasirodo liuanistuose renginiuose Los Angeles mieste ir kituose Kalifornijos miestuose. Jis prisideda prie Los Angeles miesto Lietuvių dienų ruošos. Ansamblis taip pat yra daug gastroliavęs Šiaurės Amerikoje ir suruošęs koncertų užsienyje. 1977 metais „spinduliečiai“ šoko Europoje, 1982 ir 2010 metais – Australijoje, 1986 metais – Pietų Amerikoje, o 2005 metais – Japonijoje. Lietuvoje „Spindulys“ pasirodė šešis kartus: dalyvavo šešiose Pasaulio liuanistų dainų ir šokių šventėse (1994, 1998, 2003, 2007, 2009 ir 2014 metais). 2009 metais Lietuvos liaudies kultūros centras Los Angeles jaunimo ansamblį „LB Spindulys“ apdovanojo „Aukso paukštės“ žymeniu už liuanistų kultūros ir meno puoselėjimą išėjo.

Los Angeles, California, „Retro“

Los Angeles liuanistų šokių grupė „Retro“ įkurta 2003 metais ir šoka šokius, kurie buvo populiarūs Lietuvoje 1920–1930 m., pvz., valsą, polką, tango ir kitus. Tačiau grupė ruošiasi šokti liuanistų tautinius šokius ir Šokių šventėje.

Grupė koncertavo ne tik Los Angeles mieste, bet pasirodė ir kituose miestuose: San Francisce, San Diege, Clevelande, Detroite, Čikagoje ir Toronte (Kanadoje). 2007 metais „Retro“ grupė dalyvavo šokių šventėje Lietuvoje. 2012 m. šokėjai šoko Šiaurės Amerikos liuanistų šokių šventėje Bostone. Jų dalyvavimas Baltimorėje bus antrasis pasirodymas Šiaurės Amerikos šokių šventėse. Grupę vadovauja Sigita Barysienė.

Kansas City, Kansas, „Aidas“

Kansas City, Kansas miesto tautinių šokių grupė „Aidas“ buvo įkurta 1981 metais. Pirmoji vadovė buvo Anita Strumilo, kuri vadovavo grupei 29 metus ir paruošė 300 koncertų. Nuo 2010 metų grupei vadovauja Nancy ir Joseph Stegemen. 1992 metais „Aidas“ koncertavo Lietuvoje – Vilniuje ir Kaune. „Aidas“ kasmet pasirodo Kansas City miesto etnokultūros festivaliuose. „Aido“ koncertavimo tradicija tęsiasi 34 metus.

„Aidas“ Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventėje pirmą kartą šoko 1984 m. Clevelande ir nuo to laiko dalyvavo kiekvienoje šokių šventėje. „Aido“ pasirodymas XV šventėje Baltimorėje bus devintasis.

Kansas City grupės „Aidas“ šokėjai

Seattle, Washington, „Lietutis“

Sakoma, kad Seattle mieste dažnai lyja. Tad nenuostabu, kad Seattle lietuvių tautinių šokių grupė pavadinta „Lietučiu“. „Lietutis“ jau 35 metus atstovauja Amerikos šiaurės vakarų pakrantės lietuviams. Grupę įkūrė Zita Petkienė 1981 m. Nuo to laiko ji yra grupės vadovė. „Lietutis“ jau šeštą kartą šoka Šiaurės Amerikos šokių šventėje. Šokėjai pasirodė VIII šventėje Hamiltone, Kanadoje, IX ir XII šventėse Čikagoje, XIII šventėje Los Angeles mieste ir XIV šventėje Bostone.

„Lietutis“ nuo 1983 metų dalyvauja metiniame Amerikos šiaurės vakarų Tautinio gyvenimo festivalyje Seattle. Jis dalyvavo pasaulinėje parodoje „Expo 86“, kuri vyko Vancouverio mieste, Kanadoje, 1986 metais. Dalyvavo Lietuvių dienoje Los Angeles mieste 1987, 2000 ir 2013 metais. Nuo 2004 m. „Lietutis“ dalyvauja metinėje Baltijos tautų pavasarinėje šventėje Seattle mieste.

Iš Seattle į šokių šventę Baltimorėje vyksta ir paauglių tautinių šokių grupė „Lankas“. Grupės vadovės yra Linda Bushnell ir Austina De Bonte. „Lankas“ jau ketvirtą kartą šoks Šiaurės Amerikos šokių šventėse.

San Francisco „Tiltas“ pirmojoje savo šokių šventėje Los Angeles 2008 metais.

San Francisco, California, „Tiltas“

Kadaise San Francisco lietuvių tautinių šokių grupės vardas buvo „Vakarų vartai“, tačiau tos grupės jau nebėra. 2007 m. įsikūrė nauja šokių grupė, pavadinta „Tiltu“, nes šiaurės Kaliforniją jungia tiltai, kurių žymiausias (Auksinių vartų tiltas – Golden Gate Bridge) yra San Francisco miesto simbolis. „Tilto“ grupei vadovauja Marija Steiblienė. Grupę administruoja Kristina Mattienė.

„Tiltas“ jau trečią kartą dalyvauja Šiaurės Amerikos lietuvių šokių šventėje, šoko XIII šventėje Los Angeles mieste ir XIV – Bostone.

Iš San Francisco į šokių šventę Baltimorėje vyksta ir „Genio“ lit. mokyklos šokėjai.

Denver, Colorado, „Rūta“

Denverio šokių grupę „Rūta“ įsteigė Albertas ir Regina Vaitaičiai 1976 m. Šiomet „Rūta“ švenčia gyvavimo 40 metų sukaktuves. Grupės vadovas ir akordeonistas yra Rimas Bulota. Grupės mokytojai nuo 2004 m. yra Arvidas ir Laima Jarašiai. Denverio šokių grupės „Rūtos“ pasirodymas Šiaurės Amerikos šokių šventėse bus dešimtas. „Rūta“ pirmą kartą pasirodė VI šokių šventėje 1980 m. Čikagoje. Tada Denverio „Rūtos“ vyrai išsiskyrė savo „kaubojų“ skrybėlėmis. Nuo to laiko „Rūta“ nepraleido nė vienos šokių šventės.

San Francisce rengiama konsulinė misija

Užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos atstovybės užsienyje rengia išvažiuojamąsias konsulines misijas regionuose, kuriuose gyvena nemažai lietuvių, bet nėra Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos.

Gegužės 28 dieną, šeštadienį, Lietuvos Respublikos generalinis konsulatų Los Angeles rengia konsulinio pareigūno išvykstantįją misiją į San Francisco miestą (Kalifornijos valstija). Konsulinės paslaugos bus teikiamos San Francisco lituanistinėje mokykloje „Genys“ (St. Dominic's bažnyčios mokyklos pastate), adresas 2390 Bush St., San Francisco, CA 91445.

Konsulinės misijos metu bus priimami prašymai dėl pasų ir asmens tapatybės kortelių keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (vaikų gimimo, santuokos, ištuokos) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, Lietuvos Respublikos pilietybės, konsulinės registracijos. Lietuvos Respublikos piliečiams, turintiems galiojančius pasus, bus atliekami notariniai veiksmai.

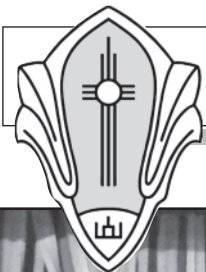
Užsiregistruoti konsulinių paslaugų gavimui ir dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą Los Angeles el. paštu kons.losandzelas@urm.lt arba telefonu 424-465-9901. Išankstinė registracija būtina.

Konsulinės paslaugos gegužės 31–birželio 1 d. taip pat bus teikiamos Toronte, Kanadoje, birželio 13–15 dienomis – Argentinos sostinėje Buenos Aires, birželio 16–17 dienomis – Urugvajaus sostinėje Montevideo.

Daugiau informacijos apie misijas ir jų metu teikiamas konsulines paslaugas galima rasti Užsienio reikalų ministerijos konsulinės informacijos tinklalapyje keliauk.urm.lt ir atstovybių svetainėse.

URM info

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Vasario 16-tosios gimnazijos moksleiviai ateitininkai „Talentų vakare“.

Organizatorių nuotr.

31-asis „Talentų vakaras“ Vasario 16-osios gimnazijoje

BIRUTĖ AUGUSTANAVIČIŪTĖ

Šiuo metu Vasario 16-osios gimnazijoje veikia 23 neformaliojo ugdymo būreliai. Vyskupo Motiejaus Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopa veikia nuo pat gimnazijos įkūrimo, t. y. 1950-ųjų metų. Šis būrelis turi ilgąmetes katalikiško jaunimo telkimo, siekiant stiprinti ir kurti Lietuvos pilietinę visuomenę ir Bažnyčią, tradicijas. Kuopą jau keturiasdešimt metų globoja gimnazijos anglų kalbos mokytoja ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės (VLB) pirmininkė Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, antrus metus kuopos dvasios vadovas yra kapelionas dr. Virginijus Grigutis. Kuopos nariai susitinka kiekvieną savaitę ir organizuoja įvairius renginius: Padėkos už rudens derlių šventes, Vėlinių procesijas, Advento giesmių giedojimus, Devintinių procesijas ir kt., kompozicijomis papildo Romuvos pilies Visų Lietuvos Šventųjų vardo koplyčioje atnašaujamas šv. Mišias.

Vienas iš seniausiai ateitininkų kuopos organizuojamų renginių yra tradicinis „Talentų vakaras“. Šiais metais pavasaris gimnazijoje taip pat nepraejo be jo. Vyskupo M. Valančiaus kuopos ateitininkams talkino studentai praktikantai: Gabrielė Akinskaitė ir Simona Laurinavičiūtė (Lietuvos edukologijos universiteto Istorijos fakulteto trečiakursės) bei Antanas Kadžiulis (Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto ketvirtakursis). Pastarajam studentui stipendiją skyrė Lietuvos katalikų religinės šalpos fondas (LKRŠ), tarpininkaujant prelatui Edmundui Putrimui.

Šįkart vakaro organizatoriai pakvietė visus į cir-

ką. Renginį vedė „cirko direktoriaus pavaduotoja“ Evelina Baniūnaitė (12 kl.) ir „cirko direktorius“ Lukas Šošič (10 kl.). Jis visą laiką nerimavo dėl pabėgusio liūto. Laimei, vakaro pabaigoje grėsmingas žvėris buvo surastas ir sugražintas šeiminkui. Ypač daug laiko ruošiant renginį skyrė technikos redaktoriai Danila Darbutas (8 kl.) ir Laimis Antanavičius (8 kl.).

Šiais metais vakare pasižymėjo šie talentai: Gabrielės Mileikaitės (7 kl.) ir Janos Kunt (6 kl.) duetas, Vaiva Raganaitė Conrad (9 kl.), Gabija Pickel (6 kl.), Anastasia Schmidt (5 kl.), J. Kunt (6 kl.), G. Mileikaitė (7 kl.), pianinu grojo Valerija Christenok (7 kl.), piešimo talentus atskleidė Lena Beslmeisl (12 kl.) ir Amy Marie Gergenreder (10 kl.), pastaroji dar grojo ir išilgine fleita, pačių sukurta filmą rodė D. Darbutas (8 kl.) ir L. Antanavičius (8 kl.), mokytojai parodijavo dėl garsių atlikėjų galvas pametusį jaunimą. Kaip visada, renginys buvo labai nuotaikingas, netikėtas ir įdomus.

Renginio pabaigoje kompetentinga vertinimo komisija – Ilona Vitkūnienė (Romuvos apylinkės Valdybos narė ir gimnazisto mama), Rokas Kemeža (12 kl.), Nykantas Simutis (ateitininkas, buvęs gimnazistas), Martin Weishaupt (anglų k. mokytojas) ir Edmundas Jankūnas (berniukų bendrabučio vedėjas) – išrinko „Talentų vakaro“ laimėtojus. Šių metų geriausieji:

I vieta skirta – Amy Marie Gergenreder (10 kl.);

II vieta – Lenai Beslmeisl (12 kl.);

III vieta – Gabrielei Mileikaitei (7 kl.);

IV vieta – Danilai Darbutui (8 kl.) ir Laimiui Antanavičiui (8 kl.).

Specialusis apdovanojimas atiteko Janai Kunt (6 kl.).

Renginio rėmėjai: Gimnazijos draugų ir rėmėjų draugija bei Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos nariai – Bronė Lipšienė, dr. Christina Nikolajew, Mindaugas Jacinevičius, Arentas Keršis.

Jeigu nori prisijungti prie mūsų, atvyk į Vasario 16-osios gimnaziją! Laukiame!

Birutė Augustanavičiūtė – Vasario 16-osios gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja.

Čikagos ateitininkų Šeimos šventė ir gegužinė – birž. 5 d.

Kviečiame tęsti ilgąmetę Čikagos ateitininkų tradiciją. Visi kartu dalyvausime Čikagos ateitininkų Šeimos šventėje Pasaulio lietuvių centre ir Ateitininkų namų gegužinėje, **sekmadienį, birželio 5 d.** Pasiimsime per šv. Mišias, pasidžiaugsime kartu su naujais nariais, kurie Šeimos šventės metu duos jaunučių, moksleivių ir sendraugių įžodžius, o gegužinėje pabendrausime. Gegužinės metu galėsite nusipirkti skanius pietus bei atgaivinančius gėrimus. Bus progos klausytis muzikos, pasidžiaugti gražia gamta ir išbandyti savo laimę loterijoje. (Jeigu lis, gegužinė vyks viduje).

9 val. r. – Šv. Mišios Pal. J. Matulaičio misijoje

14911 127th St, Lemont, IL

10:30 val. r. – Iškilmingas posėdis

Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje

12:00 val. – Gegužinė Ateitininkų namų sodelyje

1380 Castlewood Dr. Lemont, IL

Kviečiami savanoriai į MAS Centro valdybą

Dabartinės Moksleivių ateitininkų sąjungos Centro valdybos (MAS CV) kadencija baigiasi 2016 metų vasarą. Ieškome savanorių, kurie norėtų kandidatuoti į MAS CV 2016–2018 metų kadencijai. MAS CV organizuoja moksleivio amžiaus vasaros stovyklą bei Žiemos kursus ir remia moksleivių ateitininkų veiklą JAV. Jei norite daugiau sužinoti apie MAS CV veiklą ir pareigas, prašome susisiekti su dabartine MAS CV elektroniniu paštu:

moksleiviucv@gmail.com

Vasario 16-tosios gimnazijos moksleiviai davė ateitininko įžodį gegužės 14 d. su savo globėjais. Pirmoje eilėje iš k.: kuopos globėja Marytė Šmitienė, Markas Archangorodskis, Lukas Šošič, Gintautas Gundulis, Gabija Pickel, Valerija Christenok, prelatas Edmundas Putrimas. Antroje eilėje iš k.: kun. Virginijus Grigutis, Rytis Lazuta, Nykantas Simutis ir Justinas Gečas.

Profesoriaus projektas – Amerikoje augantys Stelmužės ažuoliukai

Atkelta iš 1 psl.

Ši sumanymą nieko nelaukdamas ėmėsi įgyvendinti. V. O. Virkau parašė į Lietuvoje esantį Kauno botanikos sodą ir paprašė atsiųsti Stelmužės ažuolo sėklų. Tuo metu Kauno botanikos sode sėklų mainais rūpino si nedaug kam žinoma specialistė Jadvyga Balvočiūtė. Dabar ji yra Lietuvoje garsi mokslininkė, parašiusi ne vieną knygą apie augalus ir jų gydomąsias savybes. Tąsyk V. Virkau prašymą gavusi J. Balvočiūtė saujelę Stelmužės ažuolo sėklų sudėjo į drėgnas samanas ir pasiuntė už Atlanto.

Gavęs iš Lietuvos Stelmužės gilių, V. O. Virkau jas pasodino į žemę, o po kelerių metų glėžni medeliai buvo persodinti į jiems skirtas nuolatines vietas. Trys ažuoliukai buvo palikti augti Wisconsin valstijoje buvusioje V. O. Virkau sodyboje. Dar keli buvo atvežti į Čikagą. Vienas Lietuvos medžių galiūnas dabar auga S. Pulaski ir 65-osios gatvių sankryžoje šalia Balzeko lietuvių kultūros muziejaus. Čia Stelmužės ažuolo vaikas buvo perkeltas 1989 metais. Kitas jo brolis panašiu metu prigijo Marquette Parko rajone. O kur dar dešimtys Stelmužės ažuolo anūkų, kurie iš pirmosios kartos „stelmužiukų“ išaugintų gilių išaugo ir taip pat sėkmingai prigijo Amerikos žemėje?

Kas pažįsta V. O. Virkau, žino, jog praėjusiais metais apie jį buvo išleista Leono Peleckio-Kaktavičiaus knyga „Vytauto Osvaldo Virkau meno vizija“. Knygoje pasakojama apie Vytauto pasitraukimą su šeima Antrojo pasaulinio karo pabaigoje iš Lietuvos per Miuncheną į JAV. Ta kelionė, kaip ir daugelio panašaus likimo lietuvių, užtruko ne vienerius metus. Knygos autorius pasakoja, kaip istorinių įvykių blaškomas jaunas V. O. Virkau brendo kaip asmenybė ir kaip menininkas, kokie iš to gimė jo kūriniai. Kai kurių kritikų jis buvo vadinamas Paul Cezanne įpėdiniu. V. O. Virkau kūrinuose kritikai išvelgia dvi plotmes – vaizduotės ir intelekto.

Ir, be abejonės, lietuvių menininko darbuose buvo akivaizdūs gamtos motyvai. Visą gyvenimą dėstęs studentams, profesoriaus titulą užsitarnavęs menininkas pats pusiau rimtai, pusiau juokais mėgsta sakyti, kad jo širdžiai dar mielesnė būtų buvusi botaniko specialybė. Apie V. O. Virkau meilę gamtai ir augalams kalbėjomės susėdę Balzeko lietuvių kultūros muziejaus foje.

– Apie Jus parašytoje knygoje nėra papasakota ši nuostabi istorija apie Stelmužės ažuolo „vaikus“. Kodėl ji buvo taip nepelnytai pamiršta?

– Visko neišpasakosi. Tai buvo prieš daugelį metų. Neatrodė, kad kam nors gali būti įdomu. Man tik pačiam nuo vaikystės buvo įdomu kuo daugiau sužinoti apie augalus. Senais laikais, dar gyvendamas Lietuvoje, vaikščiodavau po laukus, pievas. Išsikasdavau įvairiausių augalų, juos persodindavau namuose. Turėjau tokiems sodinukams specialiai paskirtą vietą. Arba džiovindavau augalus, darydavau herbariumus. Namuose turėjau 1938 metais išleista botanikos žodyną. Jame buvo Lietuvos augalų sąrašas, iš jo buvau išidėmėjęs nemažai pavadinimų.

– Ar Jus kas nors paskatino domėtis augalais?

– Niekas. Augau kaime, mačiau, kaip mama daržus augina. Tiesa, mokykloje buvau jaunasis ūkininkas.

– O kaip buvo vėliau, kai pasitraukėte iš Lietuvos?

– Gyvenome Miunchene. Ten buvo (ir dabar dar tebėra) nuostabus botanikos sodas. Į jį neretai važinėdavau tramvajumi. Kas kelias savaites nuvažiuodavau pasivaikščioti, pasižiūrėti, kokie augalai ten auga, kaip žydi. Tuo laikotarpiu pačiam ką nors auginti nebuvo sąlygų. Gyvenome su tėvais bute. Bet tik dabar pagalvojau: kodėl mes tuomet, Miunchene neauginome daržovių balkone? Turėjome balkoną. Bet tikriausiai tuo metu nebuvo sėklų...

V. O. Virkau.

– O Čikagoje kaip puoselėjote savo pomėgį? Kada sugrįžote prie augalų?

– Namuose augindavau daržoves, gėles. Tokias, kokias pasitaikydavo tada. Pas mus vis kas nors būdavo pasodinta. Paskui sužinojau, kad parduodamas toks apleistas ūkis Wisconsin. Tai buvo maždaug prieš 50 metų.

Nuvažiavome su žmona pasižiūrėti to ūkio. Nuėjome į šalia augantį mišką. O ten žiūrime – grybų yra. Radome raudonikių, rudmėsių. Buvo ir kitokių, kokių neauga Lietuvoje. Bet mes vėliau paskaitėm, kad tie grybai valgomi. Paragavome, patiko. Tuo metu, kai apžiūrėjome ūkį, mums ta vieta patiko, tad nusprendėme jį nusipirkti. Įsigiję sodybą atstatėme namą, o tuomet jau prasidėjo sodinimas.

– Kokius augalus sodinote: gėles, daržoves, ar medžius?

Sodinau, sodinau, sodinau viską, kas tik galėjo tame klimato augti. Nors sodybos sklypas buvo didelis, bet sodindamas vis turėdavau plėsti kiemą ir tvorą toliau nuo namo perkelti. Nes tvora buvo reikalinga tam, kad apsaugčiau sodinukus nuo stirnų. Pasodinus vis reikėdavo žiūrėti, kad stirnos kokio augalo neapgenėtų. O šiaip užsiveisiau 100 vaismedžių sodą. Bet jame buvo vien tik senovinės veislės. Tokios, kaip antaninių, alvyinių obuolių. Buvo ir kitokių vaismedžių. Daug man padėjo mokslininkas Algirdas Lukoševičius. Jis iš Lietuvos atsiųsdavo įvairių skiepių. Kai kurios veislės buvo tokios, kurios kadaise buvo auginamos Juozapo Strumilos sode (Lietuvos teorinės sodininkystės pradininkas, gyveno 1774–1847. Parašė knygą „Šiaurės sodai“, kurios pirmasis

„Stelmužiuko“ sodinimas Juzefos Daužvardienės garbei prie muziejaus 1989 metais. Kalbą sako jos sūnus Peter Daužvardis. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus archyvo nuotr.

leidimas išėjo 1820 metais, vėliau buvo dar ne vienas leidimas). Sodas buvo skirtas mano senelio garbei. Beje, įdomus sutapimas: išsiaiškinau, kad yra J. Strumilos knygos kopija, kurią autorius dedikavo mano proseneliui. Tai gi, su savo sodu aš tarsi sugrįžau į praeitį.

– Šimtas medžių turėjo vesti nemažai derliaus...

– Aš medžius tik sodinau. Niekam vaisių nepardavinėjau. Kaimynai gaudavo tiek, kiek norėjo. Vaisių niekada nepurkšdavau. Norėjau įsitikinti, kurie medžiai labiau, kurie mažiau atsparūs. Ko nesuvalgydavome mes su kaimynais, tas atitekdavo stirnoms.

– Ar tada kilo mintis sodinti lietuviškus ažuolus?

– Tai buvo dar prieš 1970-tuosius metus. Aš susirašinėju su ne vienu

augalų mylėtoju iš Lietuvos. Mes keisdavomės įvairiomis sėklomis. Tada ir kilo idėja gauti Stelmužės ažuolo sėklų. Juk buvo spaudoje rašoma, kad tam ažuolui gali būti daugiau, nei 1 000 metų. Dabar jau vertinama, kad gal kiek daugiau, negu 500 metų. Apie savo norą parašiau Kauno botanikos sode dirbusiai ir už sėklų mainus atsakingai J. Balvočiūtei. Ji atrašė, kad kaip tik neseniai buvo ekspedicijoje ir prisirinko Stelmužės gilių. Kokias septynias giles ji ir atsiuntė sudėjusi į drėgnas samanas. Kol siuntinys atėjo, kai kurios sėklos jau buvo net sudygusios... Paskui, po kelerių metų, kai jauni ažuoliukai sustiprėjo, pasiūliau jų Čikagos priemiestyje esančiam muziejui po atviru dangumi The Morton Arboretum, kuriame yra didžiausia medžių kolekcija. Botanikos sodo darbuotojai man pasiūlė ažuoliukų pasodinti lietuviškuose centruose. Ten, kur tradiciškai susirenka daugiausiai lietuvių. Pagalvojau, kas labiausiai Čikagoje yra įleidę šaknis. Taip ir atsirado vienas ažuolas prie Balzeko lietuvių kultūros muziejaus, o kitą pasiūliau vienuolėms seserims kazimierietėms. Jos medį pasodino savo vienuolyno kieme Marquette Parko apylinkėje. Dar trys medžiai buvo palikti sodyboje Wisconsin.

– Ažuolas – ilgai augantis medis. Ar sodindamas nepagalvojote, kad gal nepamatysite užaugusio?

– Žinojau, kad ažuolas pergyvens visus. Kai sodinau, man buvo per 30 metų, tuo metu mokytojavau. Aišku, kad pagalvojau. Bet žinojau, ir kitus girdėjau sakant „Sodini medį ateičiai“. O dabar štai žiūriu, kaip tie mano pasodinti Stelmužės ažuolo vaikai atrodo – labai dideli iš tikrųjų. Ir taip išaugo per tokį, atrodo, trumpą laiką... Na, nors ne tokį ir trumpą...

– O kaip auga Jūsų sodyboje esantys trys Stelmužės vaikai?

– Puikiai. Jie jau turi ir savo vaikų. Kai pirmais metais jie subrandino gilių, aš nespėjau tų sėklų surinkti. Voverės išnešiojo. Kitais metais gerai pasaugojau ir pririnkau. Vėl sudauginau ir užauginau medelių. Vienas toks Stelmužės anūkas auga Lemonte, Pasaulio lietuvių centro kieme ant kalnelio. Vėliau savo sodybą pardaviau. Bet džiaugiuosi, kad ji atiteko medžių mylėtojams. Neseniai skambino Wisconsin gyvenantis žmogus, buvęs mano sodybos kaimynas. Pasakė, kad iš tų „stelmužiukų“ sėklų užaugino gal šešiasdešimt medžių ir pasodino visą jų alėją.

– Sakėte, kad nuo vaikystės svajojote būti gamtininku. Jeigu turėtumėte galimybę ir kas leistų rinktis dabar, kokią profesiją pasirinktumėte?

– Sunkus klausimas. Aš vis dar nežinau atsakymo. Ir noras piešti, ir noras domėtis augalais man yra nuolatos buvo šalia vienas kito. Jei būčiau likęs Lietuvoje, tikriausiai būčiau pasirinkęs botanikos mokslus. Su augalais gera bendrauti. Jie nėra arogantiški, egoistiški. O žmonių būna visokių, kartais ne tokių išmintingų, kaip augalai.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva su Rumunija siekia saugumo

Vilnius (Prezidentūros info) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Rumunijos prezidentu Klaus Werner Iohannis. Rumunijos valstybės vadovas Lietuvoje lankosi su valstybiniu vizitu minint diplomatinį santykių atkūrimo 25 metų jubiliejų.

Lietuvos ir Rumunijos vadovai aptarė dvišalius santykius, priemones Europą sukrėtusiai migracijos krizei įveikti, ES energetinio saugumo ir energetikos sąjungos stiprinimą. Ypač dėmesys susitikime skirtas gynybos stiprinimui ir pasirengimui artėjančiam NATO viršūnių susitikimui Varšuvoje.

Varšuvoje Lietuva ir Rumunija siekia padidintų NATO karinių pajėgumų palei visą Aljanso rytinę sieną, kad regione būtų dislokuotos priešakinės NATO pajėgos – po daugianacionalinį sąjungininkų batalioną Lietuvoje, Latvijoje bei Estijoje ir brigados dydžio karinės technikos vienetas Baltijos šalyse bei Lenkijoje. Taip pat

Lietuva ir Rumunija vienijasi prieš NATO susitikimą Varšuvoje. 15 min.lt nuotr.

abiem valstybėms yra itin aktualios Aljanso priemonės, kurios užkirstų kelią galimai Baltijos ir Juodosios jūrų regionų karinei izoliacijai. Lietuva palaiko Rumunijos poreikį stiprinti NATO karines jūrų pajėgas Juodojoje jūroje.

Valstybės vadovė taip pat pabrėžė, jog JAV veiksmai stiprinant Europos priešraketinę gynybą ir Rumunijoje įsteigiant pirmąją priešraketinio skydo bazę yra labai svarbus žingsnis stiprinant transatlantinį saugumą.

Dėl litvakų keis Pilietybės įstatymą

Vilnius (Alfa.lt) – Migracijos departamentui ir teismams priimant neigiamus sprendimus dėl Lietuvos pilietybės atkūrimo litvakams, parlamentarai pasiryžę taisyti Pilietybės įstatymą, nors, jų manymu, ir dabartinė jo redakcija leidžia suteikti Lietuvos pilietybę minėtiems asmenims.

Šiuo metu galiojančiame įstatyme numatyta, kad teisę į Lietuvos pilietybę turi „iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjęs asmuo ar jo palikuonis, iki 1990 m. kovo 11 d. išvykę iš dabartinės Lietuvos Respublikos teritorijos nuolat gyventi į kitą valstybę, jeigu 1990 m. kovo 11 d. jų nuolatinė gyvenamoji vieta buvo ne Lietuvoje“.

Siūloma pridėti žodžius „nepri-

klausomai nuo išvykimo priežasties, išskyrus laisvanorišką išvykimą į buvusią SSRS“.

Pilietybės įstatymas numato, kad iki 1990 metų kovo 11-osios iš Lietuvos pasitraukę asmenys gali turėti dvigubą pilietybę. Tačiau Lietuvos teismai ir Migracijos departamentas pastaruoju metu atsisako atkurti Lietuvos pilietybę asmenims, iš Lietuvos išvykusiems tarpukariu, 1918–1940 metais.

Migracijos departamento duomenimis, 2014 metais Lietuvos pilietybę atkurti atsisakyta dešimčiai litvakų, 2015 metais – 76, šių metų pirmąjį ketvirtį – 97.

Per Antrąjį pasaulinį karą naciai Lietuvoje išžudė 90 proc. iš maždaug 208 tūkst. Lietuvos žydų.

Baus už fiktyvias santuokas

Vilnius (ELTA) – Seimas priėmė Baudžiamojo kodekso pataisą, įtvirtindamas atsakomybę asmenims, organizuojantiems naujos formos prekybą žmonėmis – priverstines ar fiktyvias santuokas.

Priimtomis pataisomis kodekse įtvirtinta, kad tas, kas pardavė, pirkė, kitaip perleido ar įgijo, verbavo, gabenė ar laikė nelaisvėje žmogų panaudodamas fizinį smurtą ar grasinimus arba kitaip atimdamas galimybę priešintis, arba pasinaudodamas nukentėjusio asmens priklausomumu ar pa-

žeidžiamumu, arba panaudodamas apgaulę, arba priimdamas ar sumokėdamas pinigus, arba gaudamas ar suteikdamas kitokią naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja nukentėjusį asmenį, jeigu kaltininkas žinojo arba siekė, kad nukentėjęs asmuo, nesvarbu, ar jis sutiko, būtų išnaudojamas priverstinei, fiktyviai santuokai, yra baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų arba yra baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų, jei tai susiję su vaiko priverstine ar fiktyvia santuoka.

R. Meilutyte – Europos čempionė

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino plaukikę Rūtą Meilutyte Europos plaukimo čempionate Londone, 100 metrų krūtine finale, iškovojus auksą. R. Meilutytei šalies vadovė nuoširdžiai palinkėjo puoselėti savo išskirtinį talentą, ateities varžybose pranokti savo pačios lūkesčius ir visuomet išsaugoti Lietuvą širdyje.

Olimpinė čempionė lietuvė R. Meilutyte Londone vykstančio 33-iojo Europos plaukimo čempionato moterų 100 m plaukimo krūtine rungtyje finale nuotolį įveikė per 1 min. 6,17 sek. ir ant-

Rūta Meilutyte – Europos čempionato aukso medalininkė. Sportas.lt nuotr.

rają vietą užėmusią islandę Hrafnhildu Luthersdottir aplenkė 0,28 sek.

Lenkijoje išsilaipino NATO pajėgos

Varšuva (ELTA) – Į Lenkijos uostą atvežta šimtai karinės technikos. Vyks didelės pratybos, skirtos išbandyti greitojo reagavimo pajėgų galimybę skubiai persikelti, kai tik aljansas susiduria su grėsme.

Apie 500 karinės technikos ir šimtai karių laivu iš Ispanijos atvyko į Ščeciną ir keliaus į Vakarinę bandymų zoną Žaganio mieste, kur prie jų pri-

sijungs dar daugiau karių iš Didžiosios Britanijos, Albanijos ir Lenkijos bei dar daugiau technikos. Pratybos vyks iki gegužės 27 dienos.

Leitenantas generolas Manfred Hofmann, Ščecine įsikūrusio tarptautinio korpuso vadas, sakė, kad pratybos patvirtins, kad NATO yra pasirengusi apginti visas savo sąjungininkes.

NATO aptaria galimą atkirtį Rusijai

Briuselis (BNS) – NATO šalių užsienio reikalų ministrai baigė tartis dėl didžiausio Aljanso karinių pajėgų stiprinimo nuo Šaltojo karo pabaigos, kuriuo siekiama duoti atkirtį agresyviai ir neprognozuojamam Rusijos elgesiui.

Per Varšuvoje liepą vyksiantį viršūnių susitikimą NATO šalių vadovai pasirašys planą, pagal kurį numatoma pasiūsti daugiau karių į Aljanso nares Rytų Europoje, tęsiant „atgrasymo ir dialogo“ strategiją, turinčią padraštinti sąjungininkus, kad jie nebus palikti likimo valiai, jeigu išpliekstų

nauja krizė, panaši į konfliktą Ukrainoje.

Europos Sąjunga šiuo metu tebesistengia suvaldyti didžiausią nuo Antrojo pasaulinio karo migracijos krizę ir siekia glaudžiau bendradarbiauti su NATO, sprendžiant šią problemą. Dalis šių pastangų – mėginimas sustiprinti tarptautinės bendruomenės palaikomą vyriausybę Libijoje.

NATO išaldė bet kokią praktinę bendradarbiavimą su Rusija dėl krizės Ukrainoje, bet paliko atvirus ryšių kanalus per vadinamąją NATO ir Rusijos tarybą.

Rusijos veiksmai Baltijoje: tai nėra cirkas

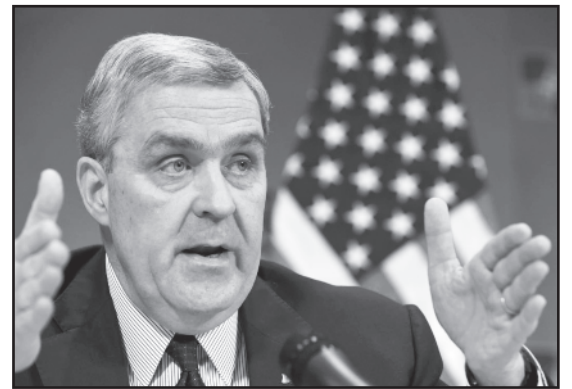
Briuselis (1psl.lt) – Jungtinių Valstijų ambasadorius NATO Douglas Lute sukritikavo Rusijos veiksmus Baltijos jūros regione, sakydamas, jog Baltijos jūra nėra tinkama vieta rusų orlaiviams daryti triukus.

Taip jis kalbėjo Baltijos jūros regione paastrėjus įtampai dėl incidentų, susijusių su Rusijos naikintuvų manevrais greta amerikiečių laivų ir lėktuvų Baltijos jūroje.

„Tai nėra cirkas ir toks elgesys yra pavojingas ir neatsakingas ir kelia ne tik incidentų galimybę. Tai taip pat kelia apsiskačiavimo riziką, mūsų pajėgoms veikiant taip arti“, – sakė D. Lute.

Per balandžio mėnesį Rusijos naikintuvai kelis kartus lydėjo virš Baltijos jūros skridusius Jungtinių Valstijų karinius orlaivius, ir tie perėmimai vykdyti nesaugiai.

Be to, Rusijos šturmo naikintuvai kelis kartus praskrido labai arti ame-

Jungtinių Valstijų ambasadorius NATO Douglas Lute sukritikavo Rusijos veiksmus. Voltairenet.org nuotr.

rikiečių valdomomis raketomis apginkluoto minininko „USS Donald Cook“, kuris Baltijos jūra plaukė link Klaipėdos uosto.

Po šių incidentų į Lietuvą kelioms valandoms buvo atskridę du moderniausi radarais nesusekami Jungtinių Valstijų naikintuvai „F-22 Raptor“. Reaguojant į Rusijos veiksmus Ukrainoje, kiekvienoje Baltijos šalyje ir Lenkijoje buvo dislokuota po rotuojamą karių kuopą, kurią sudaro apie 150 karių.

Suomija: dingo 2,5 tūkstančio migrantų

Helsinkis (Diena.lt) – Suomijos policija pranešė, kad iš pabėgėlių priėmimo centrų dingo daugiau kaip 2,5 tūkstančio migrantų.

Šalies Vidaus reikalų ministerija būgštuoja, kad pabėgę migrantai galėjo palikti Suomiją ir išvykti į kitas Europos valstybes arba imtis nusikaltamos veiklos. Šiuo metu VRM pareigūnai ieško dingusių pabėgėlių.

Dėl pabėgėlių antplūdžio Europos Sąjungą (ES) ištiko didžiausia migracijos krizė nuo Antrojo pasaulinio karo laikų. „Frontex“ duomenimis, 2015 metais į ES šalis atvyko 1,8 milijono migrantų, daugiausia – iš Sirijos, Irako, Libijos, Afganistano. JT duomenimis, 2016 metais migracijos bangą gali padvigubėti, o ES duomenimis – patrigubėti.

B. Obama šeima iš Lietuvos?

Vilnius (LRT.lt) – Barack Obama neturi lietuviškų šaknų, tačiau jo netikras brolis turi.

B. Obama tėvas, taip pat Barack, turėjo kitą šeimą. Jo žmonos abu tėvai buvo patys tikriausi litvakai – Ida ir Moris Backer.

Atrodo, kad M. Backer gimė Kaune, o jo žmona – Vilniuje. Netikras B. Obama brolis yra išleidęs knygą, ku-

riuje aprašo tai, ką jam pasakojo jo senelė Ida.

Ji mini, kad jos tėvas buvo Abraomas Indurskis, fotografas. Jis gyveno Vilniuje. Vėliau jų šeima, pabijojusi nuvilnijusių pogromų, emigravo į Pietų Afriką.

Ten vėliau atvyko ir B. Obama tėvas, kuris sutiko Lietuvos žydaitę ir ją vedė.

Centro ir Rytų Europos koalicijos forumas JAV Senate

(Pagal CEEC-Karin Shuey paruoštą forumo apžvalgą)

DR. STASYS BAČKAITIS

JAV piliečių organizacijų Centro ir Rytų Europos koalicija (Central and Eastern European Coalition-CEEC) JAV Senato rūmuose balandžio 19 d. surengė svarbų forumą tema: „NATO požiūris į Rusiją: vizija ar reakcija“. Pagrindinis pranešėjas buvo Michael Carpenter, JAV užsienio reikalų ministro pavaduotojas gynybos reikalams su atsakomybe formuoti JAV politiką Rusijos, Ukrainos ir Europos regionuose. Jo kalba buvo papildyta žymių ekspertų grupės: ambasadoriaus Kurt Volker, buvusio JAV nuolatinio atstovo prie NATO; Damian Murphy, JAV Senato Užsienio reikalų komiteto (SFRC) vyriausiojo patarėjo; Lietuvos ambasados Washingtono ministro-patarėjo Mindaugo Žičkaus. Forumą atidarė JAV Estų nacionalinės tarybos pirmininkė Marju Rink-Abel. Moderatorius ir Forumo pranešimų apibendrintojas – American university prof. Mamuka Tsereteli – JAV-Gruzijos asociacijos pirmininkas.

Pagrindinė tema – didėjantis Rusijos priešiškas NATO nuo 2008 m. Priešiško tikslas, atrodo, nėra sukelti ginkluotą konfliktą šiame regione, bet suardyti Europoje po Antrojo pasaulinio karo ir po 1990 m. išivyravusią tarptautinę tvarką. Kremlius propaganda bando pateisinti tokią elgseną, teigdama, kad NATO ne tik sulaužė pažadus nevykdyti karinės plėtros sovietų dominuotoje Europos dalyje, bet ir toliau tęsia Rusijos apsupimo procesą. Todėl tai neva kelia Rusijai rimtą grėsmę, ir jos priešveiksmai yra pateisinami, nes gina jos piliečių interesus. Kremlius plačiai skleidžia dezinformaciją, jog tuose regionuose padidėjo represijos prieš Rusijos kilmės žmones.

Iš tikrųjų NATO niekadoms nebuvo išpareigojus nei siekė plėstis – politinė arba kokios nors kitokios jėgos prasme – į buvusios Sovietų Sąjungos interesus „teritorijas“. Šalys, siekiančios užsitikrinti savo saugumą, prašėsi būti priimtos į NATO bendriją. Jos to pasiekė, išpildžiusios visas gana sunkias, taiką remiančias į NATO stojimo sąlygas. Kadangi Putino siekiai liečia viso išsilaisvinusio regiono žmonių ateitį, visi prelegentai išreiškė nuomonę, kad Vakarai turi atitinkamai reaguoti į Rusijos grąsinimus šių kraštų suverenitetui bei jų teritoriniam vientisumui.

JAV atsiliepė į Rusijos agresyviai bauginančius veiksmus – Prezidento B. Obama iniciatyva 2017 m. keturis kartus padidinti Europos patikimumo iniciatyvos (European Reassurance Initiative – ERI) finansavimą. Ši paraiška rado platų ir užtikrintą abiejų partijų pritarimą JAV Kongrese, tuo pačiu daugiau nei vieną kartą pažymint, kad iniciatyvos tikslas yra nuraminti Centro ir Rytų Europos kraštus Rusijos grėsmingų veiksmų akivaizdoje.

Padidėjusiomis lėšomis būtų pertvarkomos NATO institucijos, atsižvelgiant į iškilančių grėsmių poreikius, gerinant gynybinę infrastruktūrą, kuri, iškilus grėsmei iš Rytų, paremtų greitojo reagavimo galimybes ir prisidėtų prie bendro ne NATO partnerių atsparumo stiprinimo, išoriniam poveikiui siekiant ardyti taiką. (Išsami informacija šia tema randama Baltųjų Rūmų tinklalapyje www.whitehouse.gov).

Forumo vaizdas JAV Senato Dirksen rūmų posėdžių salėje.

CEEC nuotr.

Diskusijos ateinančiame NATO Varšuvos aukščiausio lygio susitikime š. m. liepos mėnesį apims ERI finansavimo integravimą į NATO struktūrų pokyčius. Tuo pačiu ir kiti NATO kraštai bus skatinami priimti atitinkamas biudžeto asignacijas paremti pertvarkas.

Iki konferencijos Varšuvoje JAV Kongresas aukščiausio lygyje diskutuos ir nuspręs, kokio pobūdžio apsigynimo pajėgos ir technika turėtų būti finansuojama iš ERI išteklių. Šalia efektyvesnių apsigynimo formų priėmimo Varšuvoje bus aptariamas NATO sutarties teksto pakeitimas į NATO bendriją priimant Juodkalniją (Montenegro). Šių sprendimų akivaizdoje CEEC organizacija yra kviečiama sekti NATO viršūnių Varšuvoje konferencijos eigą bei dalyvauti atviruose posėdžiuose.

JAV ieško ir kitų būdų padėti partneriams Europoje efektyviai pažaboti Rusijos įtaką Europos politinėje erdvėje. Tai vyksta dialoguose su atvykstančiais EU ir NATO pareigūnais bei Europoje besilankančiais JAV Kongreso nariais ir atitinkamų valstybinių institucijų darbuotojais. Tokiose apžvalgose aptariamas iškilančių klausimų spektras, jų svarba ir prioritetų laipsniai. Šiuo metu ERI yra vienas iš

svarbiausių JAV Kongreso aktų, kurio reikšmę gerai supranta ir įvertina mūsų partneriai Europoje.

SFRC taip pat peržiūri įvairias galimybes kovoti su Rusijos propaganda, pasinaudojant Laisvosios Europos radijo/Laisvės radijo ir kitomis komunikacijos priemonėmis čia, JAV, ir Europoje. Pvz., komiteto darbo dėmesys galėtų būti nukreiptas į S. Magnickio žmogaus teisių akto svarbą, remiant jo priėmimą pasauliniu mastu, iškeliant Rusijoje klestinčią stambaus masto politinę, finansinę ir ekonominę korupciją bei kitokius destruktivius iškrypimus.

Buvo aptariamas požiūris, ar NATO turėtų dalyvauti tramdant agresiją ir karus, pvz., Ukrainoje, Gruzijoje, Libijoje, Sirijoje ir kitur? Ar nedalyvavimas silpnina Aljanso atgrasymo pastangų veiksmingumą? Nebuvo rasta bendros nuomonės, ar NATO turėtų viešinti konkrečius Rusijos pažeidimus. Nesant bendro sutarimo lyg ir prieita prie išvados, jog svarbiau išlaikyti NATO ir ES vienybę, o ne koncentruotis iškeliant skirtumus. Tačiau vengiant spręsti akis badančias problemas, NATO gali būti suvokiama kaip pasyvi, abejojanti, nepatikima partnerė atlikti savo išpareigojimus, įvardintus sutarties 5 straipsnyje.

Taip pat buvo pastebėta, kad JAV

gavo skaudžių pamokų elektroninio karo technologijų srityje (EW). Rusija, išvysčiusi pasaulinio lygio elektroninę technologiją, metė didelį iššūkį NATO kovoje su Rusijos EW pajėgumais. Ukrainos ir Sirijos karuose buvo geriau suprasta Rusijos EW taktika, galinti nutraukti ir net sunaikinti karo lauko komunikacinius ryšius ir pan.

Temų prelegentai vis dėlto akcentavo NATO siekius ne konfrontuoti, o taikiai su Rusija bendradarbiauti. Grįžimas į NATO ir Rusijos 1997 m. steigiamajame akte nustatytą bendradarbiavimą būtų sveikintinas. Tik Rusijos agresyvūs veiksmai, kurie bent šiuo metu anuliuoja 1997 m. susitarimus, iššaukė proporcingą NATO gynybinę reakciją.

Įdiegtos JAV ir EU valstybių sankcijos Rusijai turi tramdomąjį poveikį bei stiprina transatlantinį solidarumą. Rusijos spaudimas vakariniams ES partneriams panaikinti sankcijas kelia susirūpinimą, ypač kai JAV siekia jas didinti. Sankcijų mažinimas kaip tik ir duotų Putinui ženklą pradėti naujas karines avantiūras. Kalbėtojai priminė, kad Rusija niekada neparodė rimto noro bendradarbiauti su NATO, nors ir buvo kviesta. Rusijai tęsiant grąsinimus, neturima daug optimizmo ir ateityje.

Prelegentai pagyrė CEEC už paramą JAV Kongrese priimant žmogaus teisių aktus, už Rusijos pasmerkimą Ukrainos užpuolimo atveju, palaikant spaudimą JAV administracijai politinėmis ir karinėmis priemonėmis užtikrinti apsaugą visam CEE regionui ir t.t. Panašios CEEC pastangos turi būti tęsiamos ir toliau, informuojant JAV Kongreso narius, ypač šiais rinkimų metais, kad konkuruojančių interesų akivaizdoje dėmesys nesumažėtų.

Forumas vyko išpūdingoje Dirksen Senato rūmų posėdžių salėje, dalyvaujant daugiau nei 100 klausytojų. Tarp jų paminėtini bent trys ambasadoriai, po keliolika atstovų iš JAV Užsienio reikalų ministerijos, Gynybos ministerijos bei Pentagono, nemažai Kongreso darbuotojų ir atstovų iš didžiųjų Washingtono „ThinkTanks“ bei daugelio Europos kraštų ambasadų. Nors tam tikrų prelegentų kalbos nebuvo skirtos visuomeniniam transliavimui, Rusijos „Sputnik TV“ vis tiek bandė prasibrauti į šį forumą.

Matyt, forumo tematika gan gerai palietė abu numatytus aptarti problemos aspektus: vizija ar reakcija. Akivaizdu, kad šios – nedidelės apimties temos palietimas nepakeis nei JAV-Rusijos nei Rusijos-NATO santykių. Buvo konstatuota, jog NATO buvo priversta atitinkamai reaguoti, bandant stabilizuoti Rusijos sukeltą blogėjančią padėtį. Ir tai pavyko. JAV, EU ir NATO dar vis tikisi įgyvendinti taikaus bendradarbiavimo su Rusija viziją arba bent jau siekti skaidrumo ir veiksmų nuspėjamumo, kurie būtini išsaugoti stabilią tarptautinę tvarką. Nors optimaliai visos šalys privalėtų gyventi pagal suderintus tikslus/siekius, tačiau šių dienų horizonte to nesimato. CEEC tikisi, kad tokie forumai prisidės prie geresnio problemos išryškavimo tiek visuomenėje, tiek tarp JAV valstybinių įstaigų darbuotojų ir įkvėps ieškoti geriausių sprendimų visų partnerių ir jų protėvių šalių labui.

Dr. Stasys Bačkaitis – ALT'o atstovas prie CEEC

JAV Senato Dirksen rūmai.

AOC nuotr.

Iš Gražinos Musteikienės prisiminimų

Nepriklausomos Lietuvos paskutinio krašto apsaugos ministro generolo Kazio Musteikio žmonos Gražinos Musteikienės prisiminimus 2001–2002 m. užrašė Ritonė Rudaitienė.

Lietuvos-Vokietijos sienos perėjimas 1940 m. birželio 15-ąją

1940 m. birželio 15-osios rytą (generolas) Kazys Musteikis paskambino man iš Prezidentūros, kad su dukra važiuočiau į tėviškę. O mano tėviškė – tarp Vilkaviškio ir Marijampolės, Gižų valsčiuje, Oranų kaime. Išvažiavau, išsivežiau auklę ir dukrą. Nemaniau, kad reikės bėgti iš Lietuvos. Argi tokiu atveju kas nors vežtųsi auklę? Tokios minties dar nebuvo.

Atsidūrusi tėviškėje popiet įjungiau radiją ir išgirdau giesmę, kurią transliuodavo kasdien, bet kitu laiku: „Išsklausyk, užlaikyk brangią tėvynę Lietuvą“. Kas čia dabar? – pamaniau. Pasidarė neramu, jau taip neramu...

Vakarop atvažiavo Kazys su broliu – pulkininku Juozu Musteikiu ir jo šeima. Vyras pasakė: „Žinai, važiuojam kartu, traukiamės link Kybartų“. Važiuojam. Nusitvėriau čemodaną, kurio dar nebuvau išpakavusi. Turėsime drabužių. Paimam dukrą ir važiuojam. Žinoma, buvo labai graudu. Mamytė verkia... Kazys daugiau nieko nešneka.

Nuvažiavom į Kybartus. Prezidentas Antanas Smetona jau buvo atvažiavęs ir apsistojęs pas gimnazijos direktorių Ambraziejų. Kazys nuėjo pasiimti su Prezidentu, o mes likom sėdėti mašinoje. Kai prezidentas A. Smetona su adjutantais (vyr. leit. S. Žukaitis, Mikalajūnas, o trečio neprisimeinu) apsistojo pas direktorių Ambraziejų, jis vis dar svarstė, ar bėgti, ar dar ne... Prezidentas gal dar nenorėjo palikti Lietuvos...

Buvo atvažiavusios kelios delegacijos iš Kauno, dabar gerai neatsimenu jų sudėties, bet iš visų tų, kurie važiavo, buvo: kavalerijos generolas K. Tallat-Kelpša, artillerijos generolas V. Žilys, finansų ministeris E. Galvanuskas, buvęs Prezidento adjuntas pulkininkas V. Šliogeris ir šaulių vadas P. Saladžius. Jie buvo delegacijų atstovai. Kartais ateidavo po du. Jie kalbino Prezidentą grįžti į Kauną. Prezidentas grįžti atsisakė, – jis Kaune viską palikęs tvarkoj ir atgal nevažiuosias. O tie prisipyrę vis įrodinėjo.

Vyras, atsiklausęs Prezidento, paskambino į devintąjį pulką, stovėjusį Marijampolėje, pulko vadui plk. Antanui Gaušui, kad dalinys žygiuotų link Kybartų (kad pulkas pridengtų Prezidento pasitraukimą ir simboliškai pasipriešintų SSRS kariuomenei. Red.). Paskui jis pereis Vokietijos sieną. Vyras buvo gavęs Vokietijos patikinimą, kad priims pabėgėlius (vyras norėjo išgelbėti dalį Lietuvos kariuomenės). A. Gaušas sutiko, sakė: „Gera, žygiuojam!“ Ir devintasis pulkas pradėjo žygiuoti. Tada iš Kauno atėjo nurodymas kariuomenės dalinį sugrąžinti. Rodos, generolas V. Žilys įtikino, ir kariai sugrįžo.

Kybartuose besvarstant bėgti ar ne, paskambino Mykolas Žilinskas (jis buvo ministerių kabineto kanceliarijos viršininkas) ir klausia, ar Prezidentas grįš. Jie prikibo, kad sutvarkyta neformaliai ir Prezidentas negali pasitraukti. Kazys jam atsako, kad negrįš, nes viskas sutvarkyta. Tada M. Žilinskas sako: „Išvažiuoja delegacija, ir

Gražinos Musteikienės 95-ji gimtadienį švenčiant (iš k.): sėdi Raminta ir Algirdas Marchertai, jubiliatė G. Musteikienė, Teodoras ir Ritonė Rudaičiai. Stovi: Pranutė Mockūnienė, Arnoldas ir Nijolė Vokietaičiai, Marytė Černiūtė. Ritonės Rudaitienės nuotraukos

jei Prezidentas negrįš, tai gal jį parves kaip prekę“. Mano vyras išsigando, kad čia rimtas reikalas, ir sako Prezidentui: „Eikim prie barjero“ (tai buvo Lietuvos-Vokietijos Kybartų-Eitkūnų perėjimo vartai).

Prezidentas su adjutantais, teisingumo ministru A. Tamošaičiu ir mano vyru Kaziu eina link barjero. Žiūri, kad iš mūsų pusės barjeras uždarytas, o iš Vokietijos – atidaras. Kai priėjo, sargybinis pasakė, kad barjeras jau uždarytas ir žmonių neišleidžia. O iki tol išleisdavo.

Kai Prezidentas A. Smetona atsisakė grįžti, matyt, įsakymas buvo atėjęs sieną uždaryti (Lietuvoje jau buvo rusai ir spaudė; Prezidento palikimas ir tvarka buvo perduota Antanui Merkiui). Kazys sako, kad prie barjero ateitų pasienio baro viršininkas Žemaitis. Sargybinis nueina ir prašo, kad Žemaitis ateitų, bet jis neina. Sako: „Tegul Prezidentas ateina pas mane“. Matyt, baro viršininkas Žemaitis norėjo įvilioni jį į savo būstinę, kad ten būtų galima Prezidentą A. Smetoną areštuoti. Kazys vėl kartoja, kad čia yra Prezidentas ir baro viršininkui dera ateiti pas Prezidentą. O Žemaitis neina. Tuo metu buvo duota komanda: „Šautuvus užtaisyti“, sargybiniai stvėrė už rankos Kazį. Jis ranką ištraukė ir peršoko į antrą barjero pusę.

Kai Kazys peršoko per barjerą, Prezidentas A. Smetona liko stovėti. Pasidarė nejauku. Jis pradėjo grįžti atgal, bet vietinis gyventojas Misiurevičius (vietinis kybartiškis, užsiimantis advokatūra) pasiūlė Prezidentą pervesti per sieną. Jis žinojo tuos takelius, kur mažiau pavojinga.

Kai važiavome prie sienos, pirmoje mašinoje sėdėjo Kazys su teisingumo ministru A. Tamošaičiu; paskui – Prezidentas su adjutantais. Kai mes likome su Tamošaitiene (jos sūnus buvo gal aštuonerių metų), ateina vyro brolis Juozas Musteikis ir sako: „Gražina, paskui mane!“ Stvėriau dukrą, susivyniojau ją į paltą ir bėgu. Jis bėga pirmas. Aš jau pavargau, dukrytė tokia sudribus, sunki (Gražinėle tada buvo trejų su puse metų, gimusi 1937 m. sausio 1 d.) ...nepajėgiu! Kad būtų kiek

lengviau, paltą įsikandau į dantis. Ir manau sau: „Kodėl Juozas man nepadedą tos mergaitės nešti?“ Jis visada buvo toks geras!

Pasirodo, jis turėjo užsitašęs brauningą. Jeigu būtų vijęsi, jis būtų mus gynęs. Dėl to jis man nepadėjo. Mes (Juozas Musteikis, jo žmona, jų dvylikametė dukra ir aš su dukryte) bėgom pro spygliuotas vietas, per laukus – link Vokietijos sienos. Rankinukas paliko Tamošaitienės rankose. Bėgau tik dukrą apsikabinusi, be jokių daiktų. Susipainioja kojos, krentu, dukrytė išpuola ir vėl... Kojos kruvinos... Galų gale priei nam upelį, reikia bristi. Dukrą užsidedu ant pečių, – nežinai, kiek giliai reikės bristi. Nepažįstama vieta. Ir jau tamsu, gal 11 ar 12 val. nakties. Perbridom. Ačiū Dievui, buvo nigitu. Priešingas krantas apaugęs dilgėlėmis, kabinies už jų, kad išliptum, o jos smėlėtame krante raunasi su visom šaknim. Nėra už ko užsikabinti. Galų gale perėjom...

Išvargę pasiekiam Eitkūnus ir atsisėdam ant šaligatvio. Prisistato vokiečių policininkai, kontrolė. Paima mus ir jau veda. O dukrelė buvo visai rami. Nuveda į Eitkūnų geležinkelio stotį. Ten jau buvo Prezidentas A. Smetona su adjutantu S. Žukaičiu ir Kaziu. Dukra apsikabino tėvo kaklą... Toks nejaukumas: kas bus su mumis? Valdinninkas, kuris mus sugavo, pasodino ir sako: „Niekio negaliu pasakyti. Reikia laukti dr. Graffe, kuris yra pasienio gestapo viršininkas. Kai dr. Graffe ateis, daugiau jums pasakys“.

Pagalčiau atėjo dr. Graffe. Jis mandagus, gana jaunas žmogus. Prezidentas A. Smetona kreipiasi į jį: „Aš ieškau globos, bet ne materialinės. Pinigų turiu, prašau globos“ (portfelyje Prezidentas turėjo 10 000 litų, kas tada buvo didelis turtas). Dr. Graffe labai mandagiai sako: „Gera, bet man reikia susisiekti su Užsienio reikalų ministerija, su mūsų vyriausybe“.

Kaip baisu! Ar mus gražins? Ką jiems reiškia keletą mūsų gražinti, kad nepablogintų santykių su rusais?

Galų gale dr. Graffe pasakė: „Jūsų likimas sprendžiamas, ir jūs tik rytoj sužinosit“.

Mus nuvedė į Eitkūnų viešbutį

„Preusischer Hoff“. „Jūs čia ilsėkitės“. Mūsų šeimai davė vieną kambarį. Mes su dukra nuvirtom ant lovos net nenusirengusios.

Telefonas Kaziu. Skambina Kazys Škirpa iš Berlyno (skambino du ar tris kartus; galų gale skambino net ir karo atašė K. Grinius, ir tas dar kalbėjo su Kaziu): reikia grįžti, kadangi formaliai nepasirašytas perdavimo aktas. Prezidentas pasakė, kad negrįš, nes viskas sutvarkyta: vadovavimas perduotas ministeriui pirmininkui Antanui Merkiui. „Aš savo ranka nepasirašysiu, kad sutinku su okupacija“. Ir Kybartuose jį įtikinėjo grįžti, bet Prezidentas visą laiką kartojo: „Palikau viską tvarkoj, negrįšiu. Nenoriu savo rankom pasirašyti, kad Lietuvą leidžiu okupuoti“. Visi kiti įrodinėjo švelniau, o generolas K. Tallat-Kelpša visa tai darė griežčiau. Daugumas manė, kad su rusais bus lengviau derėtis.

...Kai rusų kariuomenė įžygiavo į Lietuvą ir iš Gaiziūnų poligono – į Kauną, iš Rusijos atskrido V. Dekanozovas – Maskvos įgaliotinis, vyriausias okupacijos vadas. Kaune nuo seniai buvo jų pasiuntinys N. Pozdniakovas. Nuėjo pas banko valdytoją Juozą Paknį ir taip gražiai kalbėjo: „Jūs mažą valstybę, jums sunku bus apsaugoti jūsų biudžetą, pinigus paveskit mums, mes jus globosime“. J. Paknys buvo socialdemokratas, bet labai švarus žmogus, sako: „Ne! Šito aš nepadarysiu! Aš neduosiu parašo, kreipkitės į mano pavaduotoją“. Ir nepasirašė, kad perduoda visą biudžetą. Na, žinoma, jie sutvarkė... tik ne tokiu oficialumu...

Lapukyje, kurį aš pripuolamai radau, Prezidentūros posėdyje Prezidentas A. Smetona pasakęs A. Merkiui: „Žiūrėk, kad šitų žmonių gyvybė nebūtų mums ant sąžinės“ – kad jie būtų laikui pasiūsti į pasienį ir galėtų pasitraukti. Tie žmonės buvo saugumo vadas Augustinas Povilaitis ir vidaus reikalų ministras Kazys Skučas, juos rusai įsakė atleisti iš pareigų. A. Merkys pasakęs: „Tvarkoj, jeigu bus mūsų teismas, mes susitvarkysim“. Vadinaisi, A. Merkys tikėjo, kad juos teis mūsų teismas ir juos išteisins. (Lietuvos pareigūnai buvo suimti, SSRS teis-

mo išgalvotais kaltinimais nuteisti myriop ir sušaudyti. Red.)

...Eitkūnuose pas Prezidentą vėl atvyko generolas K. Tallat-Kelpša ir generolas V. Žilys, dar kartą kvietė sugrįžti. Visų jų įsitikinimas buvo – tik nepykinti rusų, ir bus galima sugyventi. Ypač Kazio Bizausko, kuris anais laikais jau buvo tarnavęs pasiuntinybėse Anglijoje ir Washingtone. Kiti ministrai buvo jaunikliai, be patyrimo.

Prezidentas buvo griežčiausiai nusistatęs, ir, mano supratimu, teisingai, kad grįžti negalima. Kitaip jis bus priverstas pasirašyti (oficialų valdžios perdavimą. Red.), o paskui jį likviduos. Jis tai jautė. Ir mano vyras suprato, kad vienintelis kelias – pasitraukti.

O ką vokiečiai darys su mumis? Laukimas nuo birželio šešioliktos, kokios pirmos valandos nakties, iki sekmadienio, 12 ar antros valandos, buvo baisus, kol paaiškėjo, kad mus veža į Karaliaučių. Pasijutome lengviau, bet kodėl mus palieka Rytprūsioose, o ne veža gilyn į Vokietiją? Tai vėlgi laikinai... Vėl laukimas, vėl nežinia...

Mus veža į Karaliaučių

Pirmą kartą atėjęs dr. Graffe pasakė mano vyrui (generolui Kaziu Musteikiui – R. R.): „Atiduokit ginklą ir prašau nusivilkti uniformą“. Vyras atidavė revolverį, bet nieko neturi apsilvilti. Į krautuvę nenuėisi ir nenusipirksi, kadangi viskas buvo su „Lebenskarte“, galėjai pirkti tik su kortelėmis. Prezidentas A. Smetona atidavė jam savo kostiumą. Kazys aukštesnis, tai tas kostiumas jam buvo iki kulnelių. Paskui atidavė batus – tokius vasarinius, pilkus su skylutėmis, – dar ir dabar atsimeinu. Tokiu būdu Kazys buvo aprengtas civiliai.

Prieš išvažiuojant į Karaliaučių dr. Graffe pakvietė mus į restoraną pietų. Karaliaučiuje buvo pasakyta, kad atvyko „Litauische Regierung“. Mano kojos dar kruvinos, plaukai tuomet buvo trumpi – nesutvarkyti...! Tai Lietuvos valdžia!..

Ten mus laikė kokias dvi-tris dienas. Vėliau išvežė į Jagerhohe. Tai kurortas ant Mozūrų ežero kranto. Nauja, graži vieta, jaunas pušynas. Tas Kuhrhausas buvo penki kilometrai nuo Angerburgo, o Angerburge jau buvo koncentruota kariuomenė. Būdavo, į tą Kuhrhausą atvažiuoja vokiečių karininkai pavalgyti. Vietos gyventojams buvo uždrausta su mumis kalbėtis, kadangi buvom interuotieji. Su mumis visą laiką buvo gestapininkas. Už viską mokėti turėjom patys: už maistą ir už viešbutį.

Vyro brolis su šeima irgi gavo kambarį. Prezidentas su žmona gavo du kambarius. Buvom tikri, kad yra įtaisyti mikrofonai. Jokių pasikalbėjimų kambariuose negalėjo būti. Pasikalbėti išeidavome į parką. Aš neturėjau jokių paslapčių, bet vyrai – jie tai šnekėdavosi. Beveik iki mirties bausmės buvo grasinama už svetimų valstybių radijo klausymą. Negalima, negalima! Tik Vokietijos žinios, o ypač nenorėjo, kad klausytume Anglijos.

Parke irgi liūdna – vokiečių maršai, kariški maršai. Jau krito Paryžius... Dabar liko nugalėti tik Angliją, Londoną. Su Prezidentu kietais takeliais pušyne vaikščiodavom kartu. Smetonos vis prižiūrėdavo anūką, mes kartais būdavom su Gražyte. Vaikai medžių šakelėmis ant smėlio paišydavo vorus. Prezidentas vaikščiodavo su lazdele, ir kartą ant lazdelės pasirėmęs sako: „O, vyručiai, neperbristi kelnes pasiraitojus per kanalą“... Jis netikėjo, kad vokiečiai sutvarkys Angliją. Aš dar

Gražina Musteikienė a. a. generolo Kazimiero Musteikio vardinių išvakarėse. Fone – gen. Musteikio ir dukros Gražinos nuotraukos. Čikaga, 2005 m.

dabar atsimeinu tą jo pozą.

Parke išvedžioti garsiakalbiai ir skamba „sondermeldung“ – ypatingi pranešimai. O mums liūdna, liūdna. Kas bus toliau?

Baigiasi mūsų internavimas

Penkioliktą rugpjūčio mus paliuosuoja nuo internavimo. Reikia skirstytis. Kazys Musteikis pasirenka Suvalkų trikampį, kadangi čia arčiau Lietuvos sienos. Juozas Musteikis – Insbruką, irgi arčiau Lietuvos. O Prezidento Antano Smetonos šeima – sūnaus Juliaus šeima (jo žmona turėjo gimdyti) ir dukė M. Valušienė su vyru išvažiuoja į Berlyną. Dar buvo J. Tūbelienė (S. Smetonienės sesuo. Red.), bet ji turbūt toli nevažiavo. Žinau tik tai, kad jaunieji Smetonos išvažiavo su Valušiais. Traukinys ėjo per Angerburą, ir jie į tą traukinį įsėdo. Žinoma, atsisveikindami šluostėmės ašaras. Dievas žino, koks mūsų likimas ir kas su mumis toliau bus? Prezidentas su savo sūnaus šeima ir dukters šeima keliauja į Berlyną. O Berlyne jie nepageidaujami. Kadangi nenori rusų erzinti, tai iš Berlyno gana greit išvyksta į Šveicariją.

Kas tas 10 tūkstančių litų tokiai šeimai! O Juliaus šeima dar gimdymas Berlyne. Taupydami pinigus iš Šveicarijos atsidūrė Pietų Amerikoje.

O tiek buvo paskalų, kad Prezidentas tiek buvo išsivežęs turto, tiek planacijų turėjęs! Koks šmeižimas buvo! Pažiūrėkit – Latvijos ir Estijos prezidentai liko ir ką? Pasirašė, ko rusai reikalavo, ir galų gale juos nužudė. Prezidentas Smetona tą pramatė, todėl jokiū būdu nenorėjo likti.

Kai Prezidentas išvažiavo į Berlyną, visi išsiskirstėm, išsisklaidėm. Ir

daugiau nesusitikom. Valušiai ir jaunieji Smetonos, man atrodo, keliavo kartu. O S. Žukaitis, Prezidento adjutantas, pasitraukė kur nors į Insbruką, į pasienį. Kazys Musteikis – į Suvalkų trikampį. Mane su dukra jis paliko Jagerhohe. Čia buvo mūsų gestapininkas, saugotojas. Jo tėvai iš Angerburgo pasiūlė kambarį. Matyt, jie turėjo planų iš manęs dar kai ką išgauti. Po kiek laiko kambarį atsakė. Jau arti ruduo, o aš nieko neturiu – nei sau, nei mergaitei. Nei rūbų, nei baltinių, nieko. Čemodanuko, su kuriuo važiuoju į Eitkūnus, pasienio baro viršininkas Žemaitis neatidavė. Matyt, tiek buvo įtūžęs.

Reikia eiti ieškoti rūbų. Apie save negalvojau, dukrai Gražytei. Be leidimo rūbų negalima nusipirkti. O gauti leidimą reikia eiti pas burmistrą. Bet jis kaime. Einu į kaimą. Kaimas, kur jo ūkis, netoli miestelio. Užpuola šuva. Bijausi, Gražyte užsidedu ant pečių, spiriu šunį ir einu toliau. Pas burmistrą leidimą nusipirkti paltuką gavau. Buvo didelė laimė.

Kai Kazys išvažiavo į Suvalkus, ir mes iš to kurorto išvažiuojom; persikėlėm į Angerburą, apsigyvenom pas vokiečius. Po kurio laiko ir čia man atsakė kambarį. Jį sunku gauti, kadangi privežta daug kariuomenės. Jie ruošiasi karui. Gatvėse užkabinėja kareiviai, labai nejauku. Galų gale kambarį radau geležinkelio stotyje. Apačioje bufetas, ten girtuokliaujama, o mano kambarys viršuje. Bijau, kad nakties metu pasigėrė nepradėtū eiti pas mane. Ant durų užstatau stalą, kėdes. Ką daryti? Kaip apsisaugoti? Nežinau, ar Kazys pasiekė Suvalkus. Nieko nežinau. Po kurio laiko jis atsiranda. Iš Angerburgo persikeliam į Treuburge. Sutariam, kad reikia važiuoti į Berlyną, kur daugiau lietuvių.

Važiuojam į Berlyną

Nutarėm, kad į Berlyną pirma nuvažiuos Kazys, suieškos kambarį ir tada aš atvažiuosiu su mergaite. Tai buvo prieš 1940-ųjų Kalėdas, gal lapkričio mėnesį. Kazys kambarį rado, ir aš rengiuosi sutartu laiku išvažiuoti. Ir štai koks juokas!

Tą vasarą niekur nebuvo galima gauti vaisių, obuolių. Buvo negeras metas – Rytprūsioose nebuvo vaisių. Galų gale kažkur gavau vieną obuolį. Tą obuolį taupiau kelionei – bus Gražytei. Kelionės rytą pradėdau kelti Gražyte, rengti ir matau, kad ji serga, dažnai „važiuoja į Rygą“. Pasiimsiu tą obuolį – atidariau stalčiuką – obuolys supuvęs! Dabar juokas, bet tuo laiku nebuvo juokinga. Su sergančia mergyte važiuoju į Berlyną. Traukiniai pilni žmonių, kareivių, o aš dar paskui save ir čemodaną velku. Traukinys primumas žmonių, o dėl Gražytės nuolat reikia eiti į tą vietytę. Negalima praeiti... Į Berlyną nuvažiuojom ir gavom tokį kambarį, kur per pamatus laukias matyti. Sunku buvo su maistu.

Kartais eidavom pasivaikščioti. Vaikščiodavom apie karą. Vaikščiodavo kunigas Stasys Yla, Maceinai su abiem vaikais, ir vis amžinai tos kalbos, spėliojimai – ar bus karas su rusais? Aiškiai bus, vokiečiai su rusais susikibs. Į Rytprūsius gabenama kariuomenė. Tai buvo didelis išpėjimas, kad ruošiasi karui.

Galų gale išgirdom, kad jau karas. Džiaugėmės. Sužinojom, kad buvo vežimai į Sibirą, kad iš Lietuvos išvežta daug žmonių. Tai vėl rūpesčiai – ar palietė mūsų šeimą? Nieko nežinau... Žinoma, karo labai laukėm, ypač Lietuvos. Kaime moterėlės vokiečių kareiviams išnešdavo bliūdą vandens, duodavo nusišluostyti rankšluostį. Kaip išlaisvintojams. Atrodė, kad tik Vokietija išgelbės. Vėliau vokiečių okupacija irgi parodė savo. Daug tūkstančių žydų iššaudė. Didelė tragedija.

Kunigas jėzuitas Kipas ilgą laiką gyveno Kaune. Jis buvo areštuotas ir uždarytas į kalėjimą. Kai jį iš kalėjimo paleido, jis mums sekmadieniais laikydavo Mišias. Mat tuomet Berlyne buvo pabėgėlių. Leido kažkurioje bažnyčioje laikyti Mišias. Kunigas Kipas buvo toks nusilpęs, kad Mišių metu turėdavo pasėdėti. Hitleris varžė tikėjimą. Privačiai buvo kalbama, kad einama prie to, jog ant altoriaus vietoje Švento Rašto bus dedama Hitlerio „Mein Kampf“.

Kazys Berlyne gavo darbą krautuvė „Kaufhaus“. Buvom tikri, kad vokiečiai bolševikus išvys ir galėsime grįžti. Bolševikus išvijo, bet į Lietuvą grįžti mums ilgai neleido. Kazys mėgino gauti leidimą, bet pamatė, kaip dėl to kritiškai į mus žiūri. Tuomet jis nustojo ieškoti leidimo. Tada ėjau aš ir šio kiais tokiais būdais po metų gavau. Atvykom į Berlyną 1940-ųjų pabaigoje, karas prasidėjo 1941 m. birželio mėn., o mes grįžom į Lietuvą tik 1942-aisiais.

...Nepilnus dvejus metus pabuvus Lietuvoje, 1944 m. vėl reikėjo bėgti.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujame Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Apsilankykite**„DRAUGO“**

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA - AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS

Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI**DR. K. JUCAS**

Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausių skrydžių visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ**VYTIS TOURS**

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2016 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2016m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

DRAUGAS • 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

DRAUGAS • 4545 W 63 St Chicago, IL 60629

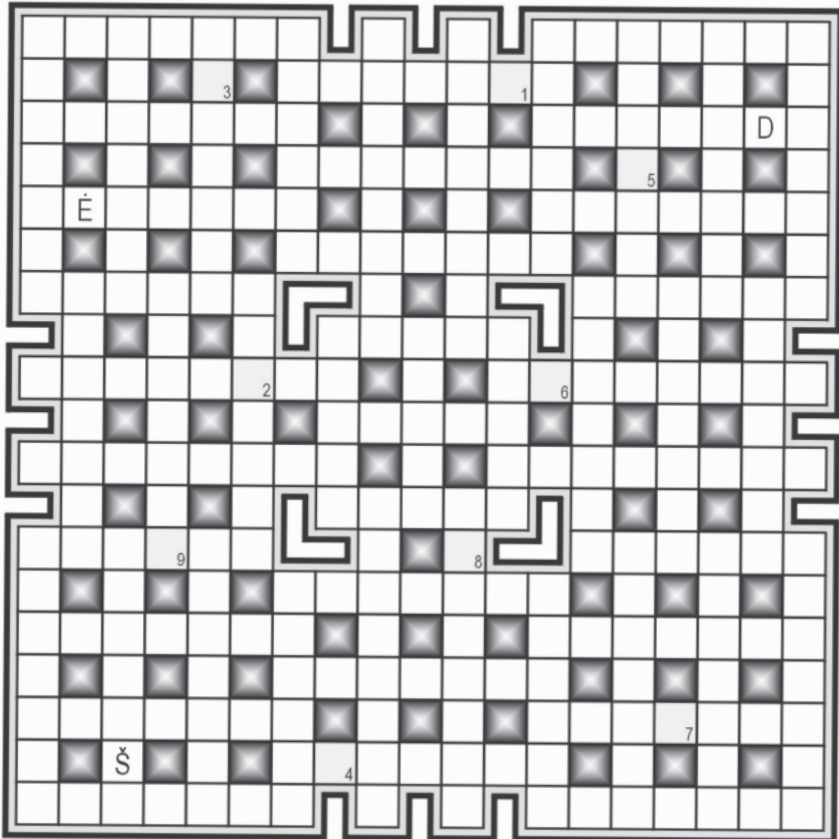
Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

Surašymas Nr. 58

Surašykite į brėžinį duotus žodžius.

Pažymėtuose langeliuose perskaitysite užduoties atsakymą.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

5 raidės:

BARBĖ – EIBĖS – ESTAI – IDĖJA – SKUBA – TARTU.

6 raidės:

AITRIS – ESKIMĖ – GIPSAS – LAISVĖ – MARSAS – SKALSĖ – SLAVAI – SLĖGAS.

7 raidės:

AKIŽARA – ASTARTĖ – AŠARĖLĖ – ATGAIVA – DĖMESYS – ĖDALIUS – ĖGLYNAS – ERKERIS – GĖRŪNAS – GRŪZDAI – IŠKAMŠA – IŠRAITA – ITALIJA – KAIPMAT – KANARAI – KATUTĖS – KIRVINĖ – KRAKSAI – KROKUA – LAŠELIS – LEKCIJA – LEKTŪRA – LĖLIUKĖ – LIKĖNAI – MAKAKOS – MEANDRA – MOKYKLA – MONTANA – PALAIMA – RAUNDAS – ROTONDA – STADIJA – SUIRUTĖ – UŽMARIS – VAIZDAI – VENGRAI.

8 raidės:

AUSLINDA – BANGINIS – DOKTRINA – JURGINAS – KERPLIGĖ – LOPŠELIS – TRIUŠIAI – ŽIEDMUSĖ.

„Draugo“ kryžiažodį „Surašymas“ Nr. 57

išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Jadvyga Savickas, Nashua, NH

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas
—
Imonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika Tėsininkas (312) 938-4909 asiudika@boodlaw.com	Audra P. Karalius Advokatė (312) 219-8540 akaralius@boodlaw.com	A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@boodlaw.com	Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@boodlaw.com
---	---	---	--

One North Franklin,
Suite 1200
Chicago, IL 60606
Fax: (312) 540 1162

SKELBIMAI

773-585-9500

4545 W 63 St, Chicago, IL 60629

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER

DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS

Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS

Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

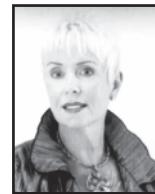
Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
Patirtis – daugiau nei
25-eri metai

DĖMESIO!

Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilyginasiu. Tel. 630-340-9604

PARDUODA

Parduodami Jorkšyro terjerai. Yorkie, Teacup su dokumentais. Visi skiepai, garantija, dovanų krepšelis.

Tel. 708-834-8104

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

PERKA

PERKAME

GINTARĄ

IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT
GINTARO GRYNUOLIUS.

Atvykstame į namus.

Tel: 708-603-5494

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI

suaugusiems

DAINAVOS STOVYKLOJE – Manchester, MI

š. m. rugpjūčio 7–14 d.

Pradedantiems, pažengusiems ir norintiems patobulinti savo kalbą.

Jūsų amžius ir išsilavinimas nesvarbu.

Susisiekite su Aušrele Sakalaite

tel. 630-243-6302 arba el. paštu: ausreles@comcast.net

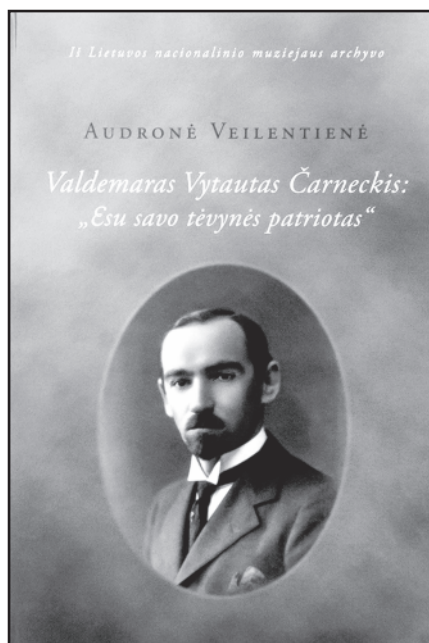
Pristatyta knyga apie Valdemarą Vytautą Čarneckį

Lietuvos nacionalinio muziejaus vadovė Birutė Kulnytė ir kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus (d).
Martyno Ambrazo (ELTA) nuotraukos

Gegužės 19 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje įvyko Audronės Veilentienės knygos *Valdemaras Vytautas Čarneckis: „Esu savo tėvynės patriotas“* sutiktuvės. Knyga skirta Valstybės tarybos ir Steigiamojo Seimo nariui, susisiekimo ir užsienio reikalų ministrui, Lietuvos pasiuntiniui JAV, Anglijoje ir Italijoje, politiniam kaliniui ir kankiniui Valde-
marui Vytautui Čarneckiui.

Nepriklausomos Lietuvos politikas, ministras ir diplomatas Valdemaras Vytautas Čarneckis (1893–1942) buvo vienas iš valstybės, jos politinio

gyvenimo, diplomatijos pagrindų ir tradicijų kūrėjų. Šia monografija siekiama parodyti V. Čarneckio nuostatas svarbiausiais Lietuvos užsienio politikos klausimais, atskleisti jo vaidmenį priimančiais sprendimus, geriau pažinti asmenybės bruožus, prisidėti prie istorinės atminties išsaugojimo bei Lietuvos valstybingumo ir diplomatijos istorijos tyrimų. Knygoje per V. Čarneckio asmenybę atsiveria valstybės atkūrimo problemos, tarptautinio pripažinimo peripetijos, valstybės interesų gynimas, okupacija ir jos padariniai.

Gegužės 24 d. knygos pristatymas vyks ir Kauno įgulos karininkų ramovės salėje, Kaune.

Alkas.lt

Knygos autorė, Kauno technologijos universiteto muziejaus vedėja Audronė Veilentienė.

Alfred C. Saulys, gyvenantis **Oceanside, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų parama dar ilgam išsaugos gimtąją kalbą išeivijoje.

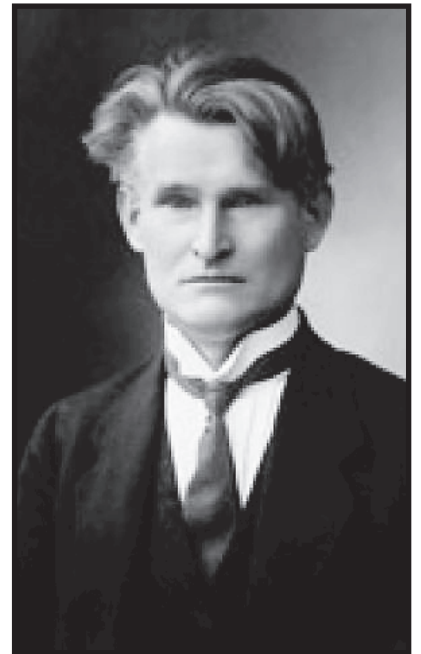
Valerie Austras, gyvenanti **Melrose, MA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Petras T. Norkus, gyvenantis **Palm Desert, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Marija Newsom, gyvenanti **Beverly Hills, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

**Gegužės 29 d.,
sekmadienį, 1 val. p. p.**

kviečiame iškilmingai paminėti vieno iškiliausių Lietuvos politiko, visuomenės ir kultūros veikėjo, knygnešio, varpininko, humanisto, rašytojo, gydytojo, švietėjo, vieno iš pirmųjų Lietuvos demokratų, Steigiamojo Seimo komiteto, rengusio Lietuvos Konstituciją, pirmininko, Steigiamojo I, II ir III Seimų nario, šeštojo Lietuvos premjero (1920–1922) ir trečiojo Lietuvos Respublikos prezidento (1926)

Kazio Griniaus 150-ąsias gimimo metines.

**Iškilmingas minėjimas vyks prie Prezidento paminklo
Čikagos priemiestyje esančiose Lietuvių Tautinėse
kapinėse, 8201 S. Kean Ave., Justice, IL.**

Minėjimą rengia Lietuvių Tautinių kapinių Direkcija, vadovaujama Arūno Buntino, ir jungtinis visuomeninių lietuvių organizacijų atstovų ir talkininkų komitetas, remiamas LR generalinio konsulo Čikagoje Marijaus Gudyno. Komitetą sudaro Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje, Amerikos legiono S. Dariaus ir S. Girėno kuopos, Lietuvos skautų sąjungos, ALT'o ir JAV Lietuvių Bendruomenės nariai.

Organizatoriai tikisi sulaukti Prezidentės Dalios Grybauskaitės ir kadenciją baigusio Prezidento Valdo Adamkaus šiai progai skirtų laiškų.

Visus kviečiame gausiai dalyvauti.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA
EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000
Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1629 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)
1138 B S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Konigalickių Užeiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kahma
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

Palaimintojo J. Matulaičio Misijos

PILIGRIMINĖ KELIONĖ

Maloniai kviečiame visus
į 3 dienų piligriminę kelionę autobusu
į **Šiluvos Dievo Motinos koplyčios**,
esančios Vašingtono bazilikoje,

50 50-TIES METŲ
JUBILIEJAUS
MINĖJIMĄ.

Iškilmingos sukakties Mišios bus švenčiamos
šių metų spalio 9 d. 2 val. p. p.
Išvykimas – šeštadienį, spalio 8 d. 6 val. r.
Sugrįžimas – pirmadienio, spalio 10-osios, vakare.

Sekmadienio rytą bus galima pamatyti
kai kurias įžymias sostinės vietas.
Taip pat ir po Mišių bus galimybė
pasidairyti po Vašingtoną.

**KVIEČIAME
KELIAUTI
DRAUGE!**

Kelionės, įskaitant dviejų dienų nakvynę, kainą asmeniui – 250.00 dol. Moksleiviams, prisidedantiems prie Mišių liturgijos (patarnautojams, skaitovams, choristams ir muzikantams), dalį kelionės išlaidų padengs misija. Misijos kelionei skirtų lėšų suma – 2500.00 dol. Mokinius privalo lydėti kelionės palydovas: tėtis, mama arba kitas įgaliotas asmuo. Registruokitės misijos raštiniėje. Už kelionę galima atsiskaityti grynais arba čekiu: „Bl. J. Matulaitis Mission“. Smulkesnė informacija tel: 630 257-5613 arba el. paštu: matulaitismission@gmail.com

ĮVAIRŪS

- Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, turi automobilį, legali, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. **Tel. 773-330-0092.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, gali mi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 331-245-5378.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**
- Vyras ieško nebrangiai išsinuomoti studiją ar vieno miegamojo butą Lemont, IL. **Tel. 708-220-3202.**
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų. **Tel. 773-757-9666.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559**
- Medikė ieško senų žmonių priežiūros darbo IN, MI, IL valstijose. Patirtis, rekomendacijos, gali išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-280-3421.**
- Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali gyventi kartu, vairuoja, turi rekomendacijas. Gali dirbti bet kurioje valstijoje. **Tel. 847-281-6659.**
- Moteris ieško senelių priežiūros darbo tris ar keturias valandas per dieną. **Tel. 773-387-7232.**
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti tik savaitgaliais. **Tel. 773-600-2887** arba **773-387-7232.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu, ar grįžimu, ar savaitgaliais. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-712-5906.**

Juzė Norvila, gyvenanti **Brooklyn, NY**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Raminta Sinkus, gyvenanti **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų paramos dėka dar ilgai gyvuos lietuviškas spausdintas žodis.

Klemensas Pivoriūnas, gyvenantis **Riverdale, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums labai dėkingi už paramą.

Gintaras Valiukėnas, gyvenantis **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

UŽ TĖVŲ ŽEMĘ

A†A

**Brolis s.v., p.s. Linas Paužuolis
JAZMINAS**

Miško Brolių Skautas
1957.II.13 2016.V.14

Miško Brolių Skautai su nuliūdusiom širdim reiš-
kia giliausią užuojautą žmonai Carrie, sūnams
Antanui ir Dominic, tėvui Antanui
ir visai Paužuolių giminei.

Tėvynės labui

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

„Jubilee Year of Mercy“

A Pilgrimage is a living prayer...

Best Catholic Pilgrimages has specializes in all-inclusive
Catholic tours and pilgrimages for over 20 years.

Lisbon/Fatima/Spain/Lourdes

Sept. 26 - Oct. 6, 2016

\$3208; from Chicago

Air available from other cities...

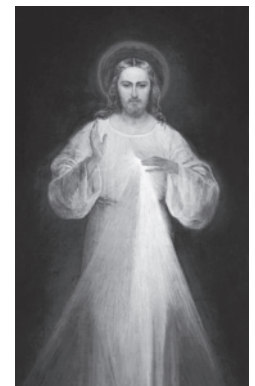
Rome/ Assisi/ Siena/ Venice

Fr. Johnson Nillissery

Oct. 2 - 11, 2016

\$3299; from Chicago

Air available from other cities...

Call or email us for brochures: 1-800-908-BEST (2378)

info@religious-travel.com – www.gobestcatholic.com

Paul R. Sodeika, gyvenantis **Apple River, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Gintaras A. Taoras, gyvenantis **Dover, NH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Aldona Cinga, gyvenanti **Los Angeles, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gegužės 22 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** kviečiame visus atvykti į Tėvų Jėzuitų koplyčią (5620 South Claremont, Chicago, IL). Šv. Mišias atnašaus kun. Jaunius Kelpšas. Palaikykite šią gražią ir neseniai atgimusią tradiciją kartą per mėnesį susitikti jaukioje lietuviškoje šventovėje. Po šv. Mišių – Jaunimo centro kavinėje bus vaišės.

■ **JAV LB Lemonto Socialinių reikalų skyrius** gegužės 25 d., trečiadienį, 1 val. p. p. PLC skaitykloje, Lemonte, rodyš režisieriaus Algimanto Puipos meninį filmą „Vilkdantų karoliai“. Kviečiame atvykti.

■ **LR generalinis konsulas New Yorke** gegužės 25 d., trečiadienį, 6:30 val. v. kviečia į pianistės Agnės Radzevičiūtės koncertą. Maloniai prašome registruotis ny.renginiai@urm.lt.

■ **Kviečiame dalyvauti žygyje „Už sveiką ir blavią Lietuvą!“** birželio 12 d., sekmadienį, 11 val. r. NYC Central Park. Žy-

giuosime iki 85 St. ir atgal. Surošime pikniką – atsineškite užkandžių. Renkamės 59 St. – Columbus Circle prie gaublio. Pasiuoškite lietuviška atributika. Visi labai laukiami!

■ **Šokio teatras „Aura“ kviečia į teatro pasirodymus** birželio 17–19 d. tarptautiniame Seattle šokio festivalyje „Beyond the Threshold“. Pasirodymai vyks Raisbeck Performance Hall, 2015 Boren Ave., Seattle, WA 98121. Daugiau apie renginį sužinosite apsilankę svetainėje – <http://www.seattleidf.org>.

■ **Birželio 18 d., šeštadienį, 6 val. v.** SLA307 (W. 30th St., New York, NY 1000) kviečiame visus į New Yorko Jonines! Šventėje bus proga pasidžiaugti New Yorko tautinių šokių grupių šokiais, kuriuos grupė „Tryptinis“ ir Maironio liuanistinės mokyklos šokėjai ruošia šokių šventei Baltimorėje. Gardžiuosimės atsineštais užkandžiais, galėsite nusipirkti alaus.

PADĖKA

„Draugas“ nuoširdžiai dėkoja **Kalifornijos lietuvių kredito unionai** ir jos vadovui **Dainiui Vaidilai** už mūsų darbo įvertinimą ir finansinę paramą. Mūsų bendradarbiavimas – puikus pavyzdys, kaip viena kitą palaikyti ir remti turi lietuviškos įstaigos Amerikoje.

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA
(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Savings 0.85%	3 Metų CD 2.00%
IRA 1.40%	3 Metų IRA CD 2.25%

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Vaikų sukurtuose herbuose – šeimos vertybės

V. Petrauskienės nuotr.

Ką norėtumėte pavaizduoti savo šeimos herbe? Į tokį klausimą turėjo atsakyti šeštadienį Balzeko lietuvių kultūros muziejuje viešėję Čikagos liuanistinės mokyklos antrokai. O atsakę į šį klausimą, galėjo tą herbą patys nupiešti.

Bet prieš tai muziejaus direktorė Rita Janz paaiškino, kodėl buvo kuriami herbai, parodė, koks yra Lietuvos vienas iš svarbiausių valstybės simbolių. Eidami per muziejaus sales, mokinukai patys turėjo suskaičiuoti, kiek ekspozicijose yra šių heraldikos pavyzdžių.

Paaikėjo, kad herbai gali būti vaizduojami įvairiausiose vietose: ant vėliavų, monetų, net uniformos sagų. Pasibaigus ekskursijai po muziejų, visa antrokų klasė susirinko antrame aukšte esančioje salėje. Čia dailininkė Rasa Ibienskienė vaikams trumpai papasakojo apie heraldikos taisykles. Vaikai suprato esminį dalyką: šeimos herbe turi būti pavaizduota tai, kas tai šeimai yra svarbiausia.

Todėl ne vieno antroko sukurtame herbe buvo nupiešti svarbiausi jiems žmonės: mama, tėtis ir sesutė arba broliukas. Kiti piešė namą, kuriame gyvena jų šeima. Tačiau buvo ir tokių jaunųjų dailininkų, kurie savo šeimos ženklą pavaizdavo simboliais – gyvatės, lapės, liūto, dramblio, gėlės ar raidės.

Virginija Petrauskienė

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

TICKETS | BILIJETAI

NOW ON SALE | JAU PARDAVIME

SECURE YOUR SEAT FOR THE
SUNDAY DANCE FESTIVAL
1:00 PM

07.03.2016
@ROYAL FARMS ARENA
BALTIMORE, MD

REZERVUOKITE VIETAS
ŠOKIŲ ŠVENTĖS PAGRINDINĖJE PROGRAMOJE

sokiusvente2016.org/tickets/festival
BUY TICKETS NOW AT **PIRKITE BILIJETUS**